

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bikabérbázis).
Telefon: 17 52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLO
XXI. évf. 33. sz. 1944. február 11 péntek

Előfizetési ár: havonta 5.20 P, negyed-
évre 15.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 20 fillér, vasárnap 40 fillér.

Finnország helyzete, Hull demarsa, megcáfolt szovjet békeajánlat az érdeklődés előterében

Berlinben nevelésesnek tartják a Finnországnak és Németországnak tett békeajánlatról terjesztett híreket — A lengyel emigráns miniszterelnök tiltakozott a népek politikai anarchiájához vezető tervek ellen — Német ellentámadások Nikopoltól nyugatra és Kirovográdtól délre

Angol-amerikai repülők újra bombázták a pápa nyári tartózkodási helyét Nagy kár keletkezett és sok az áldozat

A nemzetközi érdeklődés most ismét Finnország felé irányul. Egy részről Hull amerikai külügyminiszter demarsa, másrészt a szovjet kizárólagos békeajánlatok és rádiópropagandája érinti Finnországot.

Az amerikai demarsot illetően finn részről érdekes vélemény hangzott el.

Ugyanis illetékes finn politikai körökben Hull demarsával kapcsolatban kijelentették, hogy annak háterében a Szovjet-Unióval szemben megnyilvánuló növekvő amerikai bizalmatlanság áll. Finnország helyzete nyújtja az utolsó lehetőséget az Egyesült Államoknak, hogy tájékozódjanak a Szovjet-Unió terveiről, mielőtt még a nyugati hatalmakat fajt accompliere állítja. Moszkva állásfoglalása e demarssal kapcsolatban tehát az amerikai külügyminisztériumot sokkal jobban érdekli, mint a finn. A finn állam vezetése — hangsúlyozták a körökben — továbbra is arra törekszik, hogy az Egyesült Államokkal fenntartsa a jó kapcsolatokat. Ugyanakkor azonban a Szovjet-Unióval szemben bizalmatlansága nem csökkent. A demarsot különben Helsinkiben nem tekintik ultimátumnak.

A newyorki lapok Hull külügyminiszter Finnországhoz intézett jegyzékével foglalkozva megjegyzik, Hull jegyzékében rámutatott arra, hogy Oroszország és Anglia háborúban áll Finnországgal. A külügyminiszternek ezt a megjegyzését a newyorki lapok szerint úgy is lehet értelmezni, hogy amennyiben Moszkva és Helsinki között valamilyen békétárgyalásra kerülne sor, Londonnak is lemebeszélés az ügybe.

Egyes svéd lapok helsinkii jelentése szerint Hull külügyminiszter figyelemztetését a helsinkii amerikai ügyvivő január 31-én szóbelileg hozta a finn külügyminiszter tudomására, utána pedig ezt a közlést amerikai részről írásban is megerősítették.

A finn parlament külügyi bizottsága szerdán este ülést tartott. Az ülés napját már több nappal előlött kitűzték. Általában a bizottság szokás szerint mindig szerdán ül össze. A kormány tagjai szerdán ugyancsak megtartották szokásos heti minisztertanácsukat.

A svéd lapok szerdán közölték az angol hírszolgálatnak azt a washingtoni jelentését, amely szerint a washingtoni finn követség egyik szövevénye azzal válaszolt Hullnak

Finnországhoz intézett figyelmeztetésére, hogy Finnország nem fog kaphatni még akkor sem, ha Helsinkit a földdel teszik egyenlővé.

A „Hufvudsblad” című helsinkii lap ezzel kapcsolatban érdeklődött a finn külügyminiszteriumban és megtudta, hogy hivatalos finn körökben semmi sem tudnak a washingtoni finn követség ilyen nyilatkozatáról.

Ezzel szemben a „Svenska Dagbladet” newyorki tudósítójának jelentése szerint beavart washingtoni körökben úgy értelmezik Hull külügyminiszternek a finn kormányhoz intézett „békedemarsát”, mint végleges bizonyítékát annak, hogy az USA magárahagyta Finnországot. Az amerikai kormány — folytatja a svéd lap tudósítója — lojalis akar lenni a szovjet-orosz szövetséggel szemben és ezért nem hagyja a Finnországot ebben a hitben, hogy védelmet és segítséget várhat Washingtontól. Ugyanúgy, mint a lengyel-orosz viszály, az amerikai kormány számára a finn kérdés is az északi-európai problémakörhöz tartozik, amelynek kedvéért az USA nem akar vállalni kockázatot.

Amint a fentiekben látható, elég ellentétes hírek és vélemények változtatják egymást Finnországgal kapcsolatban. A sok ellentétes hír tetejében egyik svéd lap azt írja, hogy az orosz kormány a stockholmi orosz követség útján tudomására hozta a finn kormányt, hogy hajlandó lenne közvetlen tárgyalásokba bocsátkozni a két ország közötti különbékéről. A Finn Távirati Iroda ezzel kapcsolatban kijelenti, hogy ez a hír valószínűleg hangzik annyival is inkább, mert hivatalos orosz körök megcáfolták az orosz béketárgyalódtól zászról szóló híreket.

Berlini jelentés szerint Hull amerikai külügyminiszter legújabb nyilatkozatát, amelyben arra szólítja fel Finnországot, hogy lépjen ki a háborúból, a birodalmi fővárosban a befolyási kísérletek folytatásának tekintik, amelyeket angol-svéd részről különböző formában és különböző államok ellen ismételt alkalmaztak. A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatban szerdán a külföldi sajtó képviselői előtt azt a nézetet fejezték ki, hogy az ellenséges hatalmak nyilván igen elégedetlenek eddigi befolyásolási kísérleteik eredményével, a terrortámadások is bele-

értve. Azok az államok, amelyek ellen ezek a kísérletek irányultak, minden esetben még keményebbé váltak a háború folytatása tekintetében — hangoztatják Berlinben.

Berlini politikai körökben

az „Exchange Telegraph”-nak a Finnországnak tett állítólagos szovje-orosz békeajánlatokról közölt jelentését nevelésesnek tartják, semhogy arról komolyan vitatkoznai lehessen. Ugyanide tartoznak — hangsúlyozták — a Németországnak tett békeajánlatokról közölt hírek.

Az állítólagos békeajánlatok a tinneknek

A „Morgen Tidningen” Londonból közölt egyik jelentésében rámutat arra, hogy az oroszok és Finnok közötti kizárólagos ügynek tekintették a fegyverszüneti tárgyalásokat. Ezzel szemben a végleges béke kérdése szövetséges ügy lenne, ami valószínűleg már most magára vonta a londoni Európa-bizottság figyelmét. Az állítólagos békeajánlatokról a svéd lap azt írja, hogy azok a kérdések csak a megszállás után válnának időszerűvé. Helsinkit már tájékoztatták arról, hogy az oroszok az 1940. évi határokat követelik az azal a kiigazítással, hogy Hangó Finnországot maradjon, ezzel szemben Petsamo vidéke a nikkelbányákkal az oroszoknak jutna. Az oroszok erről az angolokat és amerikaiakat már a moszkvai és teheráni tárgyalásokon tájékoztatták.

A lengyel-szovjet viszály

holtponton áll. A szovjet szándékaival szemben a londoni lengyel emigráns kormány tartja magát eredeti álláspontjához.

Mikolajczik lengyel miniszterelnök nyilatkozott a „Svenska Dagbladet” londoni tudósítója előtt a lengyel-orosz viszályról. Nyilatkozatában a következőket mondotta: „A lengyel kormány állásfoglalása ezzel a kérdéssel szemben teljesen világos. Nekünk nincs semmi titkolnivalónk. Teheránban a három nagyhatalom messzemenő határozatokat hozott, amelyek más államokat is érintenek. Tisztában kell lennünk azzal, hogy nem lehet igazi demokráciáról beszélni akkor, ha a nemzetközi tanácskozásokra nem hívják meg valamennyi

államot együttműködésük biztosítására. Áll ez különösen olyan esetben, amikor olyan kérdéseket beszélnek meg, amelyek a meg nem hívott államokat érintik.

— A világnak nem szabad a népek politikai anarchiájához visszajérnie — mondotta a továbbiakban a lengyel miniszterelnök. — Egy biztonsági rendszert kell létesíteni és egy olyan együttműködést kell létrehozni, amely valóban közelebb hozza egymáshoz a népeket. Ha nem érjük el ezt a célt, akkor a népek a világon mindentől a rájuk kényszerített rendszerek ellen fognak munkához, ez pedig nagy veszélyt jelentene a világ jövője szempontjából.”

A török sajtó

benátóan vizsgálja az a válságot, amely a teheráni értekezlet óta a Szovjet-Unió és az angolszások között beállott. A „Tanin” című lap azt írja, hogy a teheráni értekezlet alkalmából kialakult remények sokban elszórtak. Mindezekelőtt jóformán egyetlenegy kérdést sem rendeztek. A balti államok és a Balkán sorsa, valamint az európai országok háború utáni korszaka szintén a megoldatlan kérdések közé tartoznak.

A keleti front

helyzetét a „Neue Zürcher Zeitung” berlini levelezője szerint a birodalmi főváros katonai körök bizakodóbban itélik meg, mint a legutóbbi napokban. Mindazonáltal rámutatnak arra, hogy az oroszok fegyver- és emberanyag tekintetében változatlanul túlerőben vannak. A német intézkedések azonban éreztetik hatásukat az arcvonal minden szakaszán. Ezen a bizakodó magatartáson nem változtat az a körülmény sem, hogy a német csapatok feladták Nikopol városát és az úgynevezett nikopoli hídfőt. Nikopoltól nyugatra ezidő szerint heves csata folyik azokért az állásokért, amelyekbe a németek a város feladása után visszavonultak.

A téli orosz offenzíva súlypontja azonban változatlanul Krivoj-Rog térségében fekszik, ahol az oroszok ismét nagygyőrel támadnak. A téli csata további súlypontjai Zsaskov és Pogrebisce körüli alakultak ki.

Az arcvonal déli szakaszával ellentétben az északi szakaszon az időjárás nincsen lényeges kihatással a hadműveletre. A fagyhul-

lám következtében a tavak és mocsarak befagytak és a jégréteg olyan vastag, hogy még nehézágyúkat és páncélos kocsikat is elbírnak.

— Az MTL berlini jelentése szerint a keleti arcvonal ezidő szerinti helyzetét tájékozott német katonai körök véleménye szerint a Nikopoltól nyugatra és Kirovográdtól délre indított német ellentámadások jellemzik. Ez a tény már azért is figyelemreméltó, mert a szovjet eddigi azt hangoztatta, hogy a nikopoli arcvonalon a német csapatokat bekerítették és megsemmisítésük küszöbön áll. Immár most ezek a csapatok ellentámadásba mennek át. Egyébként az oroszok azt is jelentették, hogy a Cserkasz-szítól nyugatra és Zsaskovtól keletre levő német csapatokat kárlanba zárták, ezzel szemben itt az elmúlt napokban csupán helyi jelentőségű harcok folytak. Mindenesetre a harcok itt még nem zárultak le.

Döntő év, döntő pillanatok

kifejezés vissza-visszatér az illetékes nyilatkozatokban. Hallenstenben, a Német Távirati Iroda katonai tudósítója helye-képében rámutat arra, hogy az események mindenesetre arra mutatnak: a német katonai körök érdeklődése most inkább Európa déli és nyugati részére irányul. A német erőfeszítések súlypontjának eltolódásáról azonban nincsen szó. A németek intőzkedéseiket jó előre meglették és nem most kell kézenlőbe helyezniök hadosztályait a már meglévő és még lehető hadszínterek számára. Az erők szétosztását természetesen homály fedli. Nem lehet szabadulni azonban attól a benyomástól, hogy német részről olyan arányú felvonulás ment végbe, amintőre sem 1939 — 40 telén, sem 1941-ben a nyár kezdetén nem volt példa.

A németek jelszava, hogy minden lehetőségre felkészülnek. Ebből a szemszögből tünetszerűnek látszanak a legutóbbi keleti és déli

Fontos tudnivalók!

Hivatalos közlés a paprika-vásárlásról. — (5).

TÖKÉS FOTO

olaszországi események. Keleten a németek feladák Nikopolt, nyilván azért, hogy feleslegesen ne használjanak el erőket. A vastakarósság törvénye az irányadó még mindig, hogy a döntő pillanatban a felgyülemlett energia feleslegéből meríthessenek. Úgy látszik, hogy ez a pillanat egyre inkább közeledik. Ha az ellenséges agitáció az elért területnyereségből már a csata sikerét is biztosra veszi, az el nem vitatható katonai fejlemények tetőpontjukon megtanítják majd a világot ennek ellenkezőjére. Erősnek lenni a döntő pillanatban, ez a szabály jellemzi a német rendszabályokat.

Német hadijelentés

A német véderő főparancsnoksága közli: Nikopoltól nyugatra, Krivoj-rogtól délre, Cserkasszitól nyugatra, Zsaskovtól keletre, a Berzínától délre, a viébszki térségben, Nevelától északra és az Ilnen tő és a Peipusz tó közötti szalvaszon is megütköztek a bolsevisták erős támadásai és újabb áttörési kísérletei hősien ellenállt tanúsító csapatainkkal vívott súlyos harcokban. A Zsaskov térségében február 8-án a kilenc éjszakai páncélos és rohamlóvegek száma 58-ról 413-ra emelkedett. A Polonnoje-Luck közötti térségben folyó élénk harci tevé-

E tekintetben jellemző az olaszországi Aprilia elleni német vállalkozás is. Az angolok és amerikaiak hosszú várakozásából német akció született meg. Kessling főlényes nyugalommal adott át teret az angol-amerikaiak haborúja elé. Elegendő időt adott neki védelmi és támadó erőinek gondos kiépítésére. Ha a nettunói angol-amerikai vállalkozás a nagy invázió főpróbája volt, eddigi lefolyása nem nagyon biztató az ellentől számára — írja a német katonai szakíró.

Ebbe a fejezetbe tartozik, hogy John Curtin ausztráliai miniszterelnök a brit hírszolgálat jelentése szerint kijelentette, hogy az európai háború még ebben az évben véget ér.

Kenyesség során egy lovassági kötelékünk megérte előretöréssel szövetet több ellenséges csoportot. Az Ilnen tő és a Peipusz tó közötti kotelekeink egyes szakaszokon az arcvonalon megrovidítésére parancs szerint hátrább vonultak.

A Leningrádtól délre folyó súlyos elhárító harcokban különösen kiűnt a légierők Lucznj altábornagy parancsnoksága alatt álló légvédelmi egysége. Ez az egység január 14 és február 7 között 105 ellenséges repülőgépet lőtt le és három hét alatt 111 szovjet páncélost semmisített meg.

A délolaszországi harcok

Aprilia térségében egész nap tartottak a súlyos harcok. A meghódított terület megtisztítottuk a brit ellenállási fészkektől. Tüzérségünk tíze megütközött egy Aprilia ellen irányuló ellenséges páncélostámadással. 17 páncélost megsemmisítettünk. Légi-erőnk az esztőtörőkre virradó éjszaka Anziónál sikeres támadást intézett ellenséges partra-

szállók ellen. A déli arcvonalon igen erős tüzérségi tüzi támogatott amerikai kötelékek Cassinótól északnyugatra nap közben folytatták áttörési kísérleteiket. A támadókat állásaink előtt elkeseredett harcokban visszautasítottuk. Az arcvonal többi részén helyi harcselekményektől eltekintve nyugodtan telt el a nap.

Légi- és tengeri háború

Február 9-én a 10-re virradó éjszaka néhány ellenséges repülőgépet bombáztak dobott le nyugatnémetországi helységekre. Tengeri erőik kereskedelmi hajók légharító agyúit és a haditengerészet légyédelmi ütegeit február 1 és 10 között 23 el-

lenséges repülőgépet, többnyire négy motoros bombázót lőttek le. A német tengeralttjárók az Atlanti óceán északi részén és az Indiai óceánon 62.000 tonnát kitevő 9 hajót süllyesztett el és egy másik hajót is megtorpedézta.

Legújabb jelentés a keleti harcokról

Berlin, február 10. Az Interinf jelenti a keleti arcvonal déli szakaszáról: Nikopoltól nyugatra több szovjet támadást vertek vissza a németek. A német támadó csapatok a Dnyeper torkolatától északra fekvő térségben messze kele-re nyomultak előre. Krivoj-Rog harci terében sikerült a helyzet ügyes kihasználásával a bolsevistáktól

több helységet elfoglalni. Az a német harci csoport, amely Cserkasszitól nyugatra több nap óta a legerősebb összpontosított szovjet nyomás alatt áll, szerdán is sikeresen megtartotta állásait. A Pripjettől délre levő térségben élénk helyi csaták folynak, amelyekben a német biztosító kötelékek mindegyikét sikeresen érnék el.

Castell Gandoliot újra bombázták

Róma, február 10. (Német TI.) Mint a vatikáni rádió jelenti, esztörtökön angol-amerikai repülőgépek bombázták Castell Gandoliot, a pápa nyári tartózkodási helyét.

A repülőgépek több hullámban érkeztek oda és a ledobott nehéz bombák pápai területre estek.

A bombák ezáltal is súlyos pusztításokat okoztak. Néhány bomba érte a Propaganda Fide kollégiumot. A kollégium épülete egybe van építve a pápa villájával és helyiségeiben a pápai személyzet

bombakárosult áldozatait helyezték el.

A bombázásnak sok halott és sebesült áldozata van. A „Observatore Romano” megerősíti, hogy sok bomba esett pápai területre és hogy a bombázásnak a súlyos károkon kívül sok áldozata is van. A lap hangsúlyozza, hogy a Propaganda Fide kollégium épülete — noha fekvésénél fogva a területenkívüliség joga illeti meg — teljesen elpusztult.

A Vatikán már tiltakozott a pápai terület újabb bombázása ellen.

Politikai helyzetkép Finnországról

Helsinki, febr. 10. (MTI) A finn politikai élet az elmúlt napokban renkiül megeléskült. Finn illetékes helyen az eseményeket a következőképp ismer-tették.

Gullion amerikai ügyvivő január 31-én megjelent Ramsay finn külügyminiszterrel és vele hosszú megbeszélést folytatott kormányra megbeszélésből. Az amerikai ügyvivő az elmondottakat irásban is átugyaltatta Ramsay külügyminiszternek.

A következő napon az amerikai kormány üzenetével a finn kormány többször behatóan foglalkozott, de tanácskozási jellegű sem hozott nyilvánosságra.

Finn hivatalos részről csak Hull külügyminiszter sajtónyilatkozata nyomán láttak kíváncsúnak, hogy behatóan tájékozottak a nyilvánosság az eseményekről.

Hull külügyminiszter nyilatkozata Helsinki illetékes helyi tudomása szerint egy felvetett kérdés nyomán került sor, amely a stockholmi sajtó értesítésére hivatkozva, a helyzet megvilágosítását kívánta.

Hull külügyminiszter a kérdésre válaszul elmondotta, hogy az Egyesült Államok legutóbb hivatalosan Gullion után megismetelté utoljára Finnországból, hogy lépjen ki a háborúból, vagy pedig csatlósza a köz-

vetkezmenyeket. Utalt arra, hogy az Egyesült Államok irásba is foglalta azt a megállapítást, amely szerint a Németországgal való együttműködés következményeire a felelőséget egyedül a finn kormányra kell vállalnia. Finnországnak viselnie kell a felelőséget az Egyesült Államok szövetségi, köztük a Szovjetunió és Nagybritannia elleni hadállapotát is.

A hivatalos amerikai kijelentés elhangzása után finn részről kénytelenek voltak megerősíteni Hull külügyminiszternek erre vonatkozó tájékoztatását, hogy az Egyesült Államok felszólítást intézett Finnországhoz. Ez természetesen maga után vonta, hogy a finn sajtó is állást foglalt az első ízben kilenc nap után Gullion és Ramsay külügyminiszter megbeszélése után. Arra a kérdésre, hogy a jelentős külpolitikai esemény nyilvánosságra hozatala után milyen további lépések várhatók, finn illetékes helyen utaltak arra, hogy a kormány többszöri tanácskozás után szerdán a képviselőház külpolitikai bizottságát is tájékoztatta.

A finn lépések a finn kormány állásfoglalásáról függnek. Ez az állásfoglalás azonban ma még nem ismeretes.

A finn gyermekeket az ország belsejében helyezik el

Helsinki február 10. (MTI): Végleges megállapítás szerint a Helsinki elleni légtámadás alkalmával harmincegyenven veszítették életüket. A támadással kapcsolatos intézkedések közül legutóbb az a hír keltett a legnagyobb fel-fűnést, hogy a kormány rendeltére a délfinnországi tengerparti városokból, nevezetesen Viipuriban, Kotkában, Porhoban, Helsinikében és Hangóban az elemi és középiskolák működése megszűnik. A tanulónak az ország belsejében kell folytatni tanulmányait, megfelelő iskolákban, vagy pedig magánúton.

Roosevelt szombatn rádióbeszédet mond

Lisszabon, február 10. (MTI) Az angol hírszolgálat washingtoni híradása szerint a Fehér Ház közöl e, hogy Roosevelt elnök szom-

A megfigyelő illetékes helyen kétségtelenül azt a benyomást szerezte, hogy az elmúlt tíz nap eseményeit egy évre visszamenően a finn külpolitikai élet legjelentősebb fejleményeit egy ére visszamenően a finn külpolitikai élet legjelentősebb fejleményeinek tartják s éppen ezért a nyilatkozatában tartózkodóbb, mint eddig.

Mit ír a finn sajtó? Hull külügyminiszter kijelentéséhez valamennyi lap három azonos megállapítást fűz. Mindenképp rámutatnak a lapok arra, hogy Amerika nem ultimátumjellegű felhívást intézett Finnországhoz, másodsorban elégtellen állapítják meg, hogy az Egyesült Államok jóakarata Finnországot iránt legalább is részben, ma is fennáll noha már olyan jelek is mutatkoztak, melyek ezt kétségessé tették. Végül valamennyi finn lap hangsúlyozta, hogy a finn nemzetben kezdettől fogva ott a békerágy, de ennek halált szabott a jövő kérdéseiben elsősorban a finn állam szabadságával és függetlenségével kapcsolatban fennálló bizonytalanság. Finn politikai körökben számolnak azzal, hogy a következő napokban további fontos események történhetnek.

A városok önkéntes kitérítése rendben folyik. A pályaudvarokat rendőrök s katonák szállítják meg, hogy a zsúfolt tömeget korlátok közé szorítsák és biztosítsák a rendet. A pályaudvarok előtt többszám méteres körzetben állanak s így is azok, akik vidékre kívánnak utazni. Egész héten át különönyt marad üzemban a vidékre utazók elszállítására. Szerdán reggel 52 helsinki gyermek érkezett Stockholmba. A svéd kormány rövidesen dönt, hogy a jelenlegi helyzetben hogyan támogatná hathatósan a finn gyermekeket.

Vita a lordok házában a bombázási politikáról

Lisszabon, február 10. (MTI) Az angol hírszolgálat jelentéséből kitérjük, hogy a chichesteri érsek a Lordok Házában vitába szállt a kormány bombázási politikájával. Megérti — mondotta — ha katonai és ipari célpontok elleni elleni támadások alkalmával a polgári lakosság sorában is áldozatok vannak, de egész városokat elpusztítani azért, mert azoknak néhány részében bizonyos hadi

bat este felőrs rádióbeszédet mond egy háó vízreboesátása alkalmából.

szempontból fontos célok vannak, nem lenne szabad, Hamburg és Berlin bombázása bizonyítja hogy itt elpusztítási politikáról van szó. Carbone lord a kormány részéről érélyes választ adott és kijelentette, hogy a brit légi haderő sohasem hajtott végre pusztító terror támadásokat. A német hadipar termelésökéntését más módon nem lehet elérni.

Az új olasz köztársasági véderő csapatai telesküdték

Róma, február 10. Február hó kilencedikén az új köztársasági véderő csapatai egész Olaszországban letették az esküt a köztársaság zászlajára. Az eskütétel valamennyi helyorségben ünnepélyes szertartással folyt le. A kormány székhelyén Graziani hadügyminiszter olvasta fel az eskümondatot. Az eskü letétele után

az új olasz véderő tagjai kitértek egyezruhájukra a fasiszta köztársaság jelvényét.

Pavolini a köztársasági fasiszta párt főtitkára közölte, hogy a Duce elrendelte egy fasiszta díszgárda felállítását, amely ezt a nevet fogja viselni: „Onore e Combattimento” (Becsület és harc).

Göbbels a Berlinért folyó csatáról és a visszacsapásokról

Berlin, február 10. (NTI): Göbbels dr. birodalmi miniszter a „Das Reich” e. hetilapban megjelent legutóbbi cikkében „A Berlinért folyó csatáról” ír. Ezt a kifejezést az angol sajtó használja, a birodalmi főváros ellen intézett úgyszólván szakadatlan terrortámadásokkal kapcsolatban. A miniszter kiemeli, hogy a birodalomnak nem sok városát vetették alá ebben a háborúban hasonló megpróbáltatásoknak, mint a fővárost, de Berlinnek ezek egyike ellen sem kell széknyeznie. Lakossága az ellenséges légiterrort oly hősiességgel viselte s azzal olyan hősiességgel szállt szembe, amely a legnagyobb esodátlat érdemli ki. Teljességgel célt tévesztett dolog volna — folytatta Göbbels miniszter — azt vitatni, hogy az ellenség a birodalmi fővárosban nyers és közönséges terrortámadásával súlyos sebeket

ütött. Eddig eltekinttünk attól, hogy a berlini légi hadjáratról szóló jelentéseikkel, amelyeket a címzéses terén aligha lehetne felülmulni vitába bocsátkozzunk. Ennek akkor lesz itt az ideje, ha majd megint egyenlően állunk és Londonban a diadaléretet a kíméletlen német válaszközl alaposan lehigad és ezzel megint lehetővé válik a tárgyi vita. A német légi fegyvernem már ma is lassan fokozódó érteljes visszacsapásokkal reagál, de mindezeket még csak előjátéknak kell tekinteni ahhoz, ami még következik. Azt mindenesetre elégtellen állapíthatjuk meg hogy a német főváros az ellenséges támadások terhe alatt is törtélen maradt.

Szentül meg vagyunk győződve — írja a miniszter — hogy van igazságosság a történelemben. Az a cinizmus, amelyet az ellenség ma mutat, egybekapcsolva

van azzal a tettetéssel amely a cinizmust álcázza, Isten és ember részéről nem maradhat büntetés nélkül. Ebben nemcsak hiszünk, hanem a sors részéről elhivatottaknak is érezzük magunkat arra hogy ezt a történelmi küldetést ne túlságosan távoli időpontban nagyrészt ki is szabjuk. Megtorlás alatt nem valami spontán visszavágást értünk. Mi ugyan forró indulattal dolgozunk ezen a téren, de egyuttal hideg józan ésszel is.

Legújabb jelentés az oasz írontról

Berlin, febr. 10. (MTI) Az Interinf jelenti: Azoknak az angoloknak és amerikaiaknak a száma, akiket mostanig a Pomini területen foglyul ejtettek, 4000 főre emelkedett.

A nettunói és anziói kikötőgátra és tengerresekre kiterjesztett tüze a nehéz német tüzérségnek a szokásos erővel folyik tovább.

A délfennsík arcvonalon Cassino-Terelle vidéken tovább tartanak az erős amerikai csapatok áttörési kísérletei. Cassinónál a mindket részről folytatott tüzérségi tűz folyton hevesebbe vált. A Thirreni tenger partján már brit erők előretörték, de véres vereséget szenvedtek.

A Szovjetunió és az angolszások bizalmi váságarói ir Jalesin tőrök képviselői

Ankara, febr. 10. (MTI) A török sajtó behatóan vizsgálja azt a bizalmi váságot, amely a teherani értekezlet óta a Szovjetunió és az angolszások között beállott.

Jalesin a Tünn című lapban emlékeztet arra az amerikai állításra, hogy a moszkvai értekezleten negy külügyminiszter megegyezése révén „stikuszobólék a harmadik világhaború, amely vizsgálat katasztrófabá döntötte volna az emberiséget. Kérdezi azonban Jalesin, vajjon elhíhető-e, hogy ez a veszély elmult? Meg kell vallani, hogy a moszkvai és teherani értekezlet után kialakult remények sokban elszórtak. Kiatért, hogy jóformán egyetlen kérdést sem rendeztek. Ezutan felsorolja azokat a kérdéseket, amelyekben nézeteltérés áll fenn és amelyek még megoldásra várnak.

A balti államok és a Balkán sorsa az európai országok háború utáni kormányzata szinten megoldatlan kérdések közé tartozik. Feltehető — írja Jalesin, — hogy a Szovjetunió igéretével felhívja a szövetség népeit, hogy csatlakozzanak hozzá. Ami pedig leginkább zavar bennünket — folytatja — az a mély bizalmi válság, amely Moszkva és Teherán óta a szovjet köztársaságok uniója és az angolszások között bekövetkezett.

Vajjon semmi lényeges meg-egyezés nem történt volna ezen az értekezleten? Amíg az érdekeltek körök megnyugtató választ nem adnak, nyugtalanságba és pesszimizmusba borul a világ közvéleménye. Mindenki ebben vigyáz és a feszültség folyton növekedik. Nyilván kellene megbeszélni a kérdéseket és akkor kiderülne, hogy melyik állam az akadály a békének és a megegyezésnek. (MTI)

Churchill nyilatkozatra készül

Stockholm, febr. 10. Mint a brit hírszolgálat közli, Eden angol külügyminiszter az alsóház esztörtöki ülésén bejelentette, hogy Churchill miniszterelnök rövidesen nyilatkozni fog a háborús és nemzetközi helyzetéről. A miniszterelnök nyilatkozatát két napig tartó vita fogja követni. (MTI)

Amerikában adagolják a szentet

Genf, febr. 10. (NTI) Londonból jelenti: az idei tél szenneltási nehézségei és főleg a bányamunkások sztrájkjai annyira lecsökkentették az Egyesült Államok szénkészletét, hogy a tavaszi hónapoktól kezdve adagolják a szentet az Egyesült Államokban, mert különben a jövő telen elkerülhetetlen lenne a teljes szénhiány. — jelenti a Daily Express Neworkból.

Finnország

(m) Nem lehet, hogy akad magyar ember, aki ne mély részvétet élt volna a finn testvérnépet érő újabb támadásokkal és megpróbáltatásokkal. Még élénken emlékszünk a tél háború, amelyet az orosz óriással küzdött. Most újra bombázzák Helsinkit és hír szerint a másik óriás, az USA is reá támadt, hogy idegzetet felmondja a szolgálatot, s ezzel ellenálló képessége összeroppan.

A világ csodálkozhatik azon, mi adta ennek a három és fél millió népnek erre a hősi küzdelemre? A finn nép már akkor a mai nyelven volt, amikor a magyarság ászánta magát az őshaza elhagyására. Nemcsak a mai Finnországot akarták, hanem az óvék volt egész Oroszország. Innen szorították ki őket a később jött szláv népek és voltak ki Európa szélére, a Keleti-angol partjára, mai országukba.

A 15-ik századig békében éltek. Ekkor svéd uralom alá kerültek és itt maradtak 1809-ig. Ebben az évben felszabadultak a svéd uralom alól, de az ország Karéliának, Karjalának nevezett keleti része az oroszoknak jutott. Később egész Finnország elvesztette függetlenségét. Oroszország része lett. 1918-ban felszabadult az orosz uralom alól és önállóságát a bolsevistákkal szemben megvédte. Oroszországnak azonban kénytelenül, hogy Európára néző kapujának, a Finn-öbölnek nem az orosz, hanem a finn nép a tulajdonosa. Karéliához pedig azért ragaszkodik, mert egyrészt Lenin-grádot, másrészt pedig az északon fekvő jégmentes kikötőkhöz vezető utakat akarja birtokba venni.

Az a nép, amely évszázadokon át idegen uralom alatt él, elveszti nemzeti öntudatát és rendszeresen beleszáll az uralkodó néphez. A hosszú svéd uralom éppen úgy nem mult el nyom nélkül a finnek életében sem, mint ahogyan mi is megérezzük az évszázados dabsburg-uralmat. Amint a mi városi életünket a németek teremtették meg és Lu her tanításait a németek terjesztették el az országban, úgy Finnországban a svéd kultúra a városok alapítói és ők szmertették meg velük az evangélikus vallást. Vároasaikat régebben csak svéd nevéken ismerték a térségek. Helsinkinek Helsingfors, Tartunak Abo volt a neve. Az igazán, hogy a nyugati népek kultúráját a svédnek terjesztették el köztük. Amíg a finnországi lakosok jóformán mind tudnak írni és olvasni, addig az oroszok alatti élő sardéliai finnek 97 százaléka írástudatlan. Pedig a finnek túlnyomó többsége — hárommillió — falun él. Min hogy az ország több mint kétszer nagyobb hazánknál, el képzelhető, hogy mennyire szét-szórtodottan él a falusi nép. A házak messze vannak egymástól, el-szépülhet, hogy mennyire szét-szórtodottan él a falusi nép. A házak messze vannak egymástól, el-szépülhet, hogy mennyire szét-szórtodottan él a falusi nép.

Ezért egy-egy központi fekvésű helyre gyűjtik néhány hónapra a nyereket és a vándoriskolákban megadják őket írni-olvasni meg-énekelni a többi a szülők feladata. A finnországi műveltségre jellemző, hogy nem ritka köztük az érettegizett parasztember. Vannak béresek, kik szabad idejében Homeroszt olvassák. Akad esélőleány, akinek kisujjában vannak a legjelenekebb világ-örtén lmi események évszámait.

E nagy műveltségükért azonban majdnem nagy árat fizettek a finnek. A tanultabbak kezdték el-lelejen és szegénylni nyelvükre. Csak a paraszttal illet finnél beszélni, mint ahogyan nálunk is volt idő, mikor a magyar a parasztnyelve volt. Amikor azonban egy-egytemi hallgató parasztnak ö-lőve egész Finnországot bejárta és jóformán soronként összegyű-jötté már elfelejtett nemzeti köl-ményüket, a Kalevalát, öntu-latra ébredtek. Meglátták, hogy van joguk arra, hogy finn vol-

ukra büszkék legyenek. Azóta a finn nyelv teljes jogaiba lépett és a nemzeti önérték úgy megnöve-sedett, hogy erőt ad a 200 millió orosz néppel való küzdelemre is.

Finnországot az ezer tő országá-nak mondják. Amikor így nevez-jék el, azt hitték, hogy üloznak. Ma már tudjuk, hogy 70:00 tava van az országnak. Emellett még-sok a moesár is. Suomi, az ország finn neve moesárországot jelent. Finnország Európa legerősebb or-szága. Földjének kétharmadát erdő borítja, így a megművelés-kéves föld marad. Akkor kb. min; Pest és Bács-Bodrog megye együtt.

Vidékre szökött a budapesti asszonygyilkos

Egy fiatalkorú testvérsára volt

A budapesti nagyfuvárosutcai gyilkosság tettese, Csoban Lajos 19 éves kereskedeskedő k-z-rekerítésére Budapesten ketszad detektívet mozgósítottak. A tet-est tegnap reggel a keleti pá-lyaudvar környékén látták, amiből arra következtetnek, hogy a rablógylkos vidékre szökött.

Egyik Teleki téri őszeresnel megtaláltak az áldozat egyik arany karlancát és gyűrűjét, amit a tettes 900 pengőért adott el. A Teleki tere adta el az áldo-zatot felöltőjét is. A kapott pénzből elegánsan kiöltözött, barna vulkanfieber boröndöt vett, hidegvérrel megvacsorázott a Rákóczi-úti Imperial étterem-ben. Kiderült az is, hogy a gyilkosság után nagy vacsorát rendezett a Rákóczi-úti étterem-ben, ahol nagy borralátót adott.

Ferency Erzsébet gyilkosá-nak kézkerekítésére a főkapitány-ság rádió körözése alapján a vidéki rendőrségek is a deb-receni kapitányság is meglette

Influenzás megbetegedések és amit a lázról kell tudnunk

A februárral egyidőben bekö-szöntött az influenzás megbetege-dések számának emelkedése is. Illetékes helyen, a debreceni tisztiforvosi hivatalban érdeklődé-sünkre kijelentették hogy a hűlé-ses megbetegedések száma a szo-kott méreteket nem múlja felül, téhez szorosan hozzátartozik és nincs.

— Február van — kaptuk a felvilágosítást — és ilyenkor ép-pen úgy lehet számítani az influ-enzás megbetegedésekre, mint márciusban a tavaszodásra. A mai zsúfoltság pedig egyenesen melegágya ennek, az a tömörülés, préselődés, ami villamosan mozi-jegyváltásnál és moziban, szin-házjegyváltásnál és színházban és más helyeken van nagy mérték-ben hozzájárul ahhoz, hogy egyik ember a másiktól megkapja a be-teg-eget. Az első két megbetegede-sek azonban általában jóindulatú-ak, kevés a szövődményes eset...

— A szokatlanul enyhe, nedves időjárásnak nincs befolyása a be-tetegésekre nagyobb mértékben, hiszen kemény teleken ugyancsak azt a jelenséget tapasztalhatjuk, hogy februárban emelkedik a hű-léses megbetegedések száma és ez tart március közepéig...

— A betegségek általában ma-gas lázzal járnak?

— Igen a hűléses betegségek, influenza szokott tünete ez. — a szervezet védekezése.

Ezen a ponton tehát elérkez-tünk a láz kérdéséhez, mely nagy aktualitást nyert a most kezdődő másfélhónapos „influenza idő-szakkal”. Érdekes, és megszívle-lendő tanácsokat, sok tévhitet el-oszlató felvilágosításokat kap-tunk ezzel a kérdéssel kapcsolat-ban egyik kiváló orvosunktól:

— Ösdi babona, meggyökerese-dett rossz fel fogás alapján ma is sokan azt képzik, hogy az ágas-kodó életlángot, a szervezet hő-emelkedéseit csillapítani kell. A lázas emberrel szorgoskodó és aggodalmaskodó családtagjai, és ismerősei egymásután nyelik a különböző lázcsillapító tablettá-kat, az elhívott orvost már több-nyire azzal fogadják, hogy pre-nyire azzal fogadják, hogy pre-ventív szempontból ennyi és ennyi

DEBRECZEN 3. OLDAL 1944. II. 11.

Megis elég jó módban élnek. A fá-jukat, a belőle készült papírost a félvilág vásárolja, hogy könyveit és folyóiratait ki nyomathassa. A „Debreczen”-t is finn papírra nyomjuk. Nedves földjén szép ré-tek vannak és ezért sok a tegez-daság. Sok vaját szállítanak kül-földre, főként pedig Angliába. Szene ugyan nincs, csak turtája, de a vízierővel hajtott fűrésztele-ppek, meg a vízesség-kkel fejlesztett villamoserő gyárak működését en-gedi meg. Akiket a falu meg a gyárak nem tudnak eltartani, ki-vándorolnak. Sok fin él az USA-ban és védi mos, hazája érdekeit.

a szükséges intézkedéseket, ha a tettes a városban felbukkan-na.

Ujabb budapesti jelenés se-rint a Csoban Lajos elfogására indított nyomozás tegnap del-után varatlan körülményekkel jart kihallgatást Csoban La-jos egyik fiatalkorú hozzátar-tozóját, aki a keresztkérdések ö-zében bevallotta, hogy a rablógylkos szuhanc magával vitte a tett elkövetésére és a fiatalkoru neki abban segített, amikor Csoban Lajos áldozatát a vasdo-ronggal agyonütötte. Feladata volt az izleiben örködni, majd a tett végrehajtása után fel-emelte az ágyat amely alá a tettes az áldozatot elrejtette. De-tekívek egész serege szorozos raziákát tart azokon a helye-ken, ahol Csoban Lajos megszo-kott fordulni. Tegnap este de-tekívek pár perccel azután ér-tek egy Andrassy-úti vendéglö-be, ahogy a gyilkos eltávozott. A detektívek egyrésze vidékre utazott...

tablettát beadtak már a beteg-nek Holott ez legtöbbször célsze-rűlen majdnem azt mondnánk okatlan eljárás, amit illy módon a laikus ember elkövet.

Természetesen más az eset, ha a közismert hőcsökkentőket egyéb hatásaiknál fogva kell al-kalmazni, például a chinint az apró élőködőkre kifejtett hatása miatt, vagy izzasztó, fájdalom-csillapító szereket. A láz azonban legtöbbször célszerű reakciója a szervezetnek, amelyet csak akkor kell csillapítani, ha az túlmagas fokot ér el, vagy tartóságánál fogva fejt ki romboló hatást. De a csökkentésnek mindig szaksze-rű megfontolás alapján és cél-szerű adagolással kell megtörtén-nie.

— Nem lehetetlen ugyanis, hogy a lázas fertőző betegségek nyomán keletkezett szövődmé-nyek gyakran a megfontolatlan, derűre-borura folytatott, erőszakos lázcsillapításnak következményei. A láz hővédelem és ha ezt megfűsítjük, az komoly hely-i megbetegedésekhez vezethet

— Ettől függetlenül is az orvos tisztábban lát, ha a természetes hőmenetet vizsgálhatja és nem kell a már fedett mesterségesen befolyásolt hőgömbre rejtvényeit fejtegetnie.

— Fertőző betegségek alkalmá-val a kórokozó parányok részben testanyagaik, részben mérgek ál-tal hatnak hőközpontjainkra, me-lyek azonnal megszüntetik a hő-leadást tartalék létesítése céljá-ból. Ugyanakkor az anyagcsere fokozódik, a hőképző állomáso-kat mozgósítják, ami hidegrázás, izomremegés alakjában jut kife-jzésre. A hőképződés tehát erő-teljesebb, mint a hőleadás. Ez azonban csak addig tarthat, amíg a hőmérséklet emelkedésben van. Később a kivörösödő, vérbő test-felületről megint több hő távozik el, tehát a magasabb hőfoknak megfelelő egyensúlyi helyzet áll elő.

— A legmagasabb hőfok, amit eddig emberen mértek: 44,5 C. fok. Általában azonban 42,5 C. fok az a határ, amit az emberi szervezet rövid ideje kibír

Az influenzás megbetegedések kapcsán tehát megszívlelendő az a tény, hogy a lázra szükség van,

az a szervezet védekezése melyet nem szabad ok nélkül mesterségesen elfojtani.

Nyolcvan esztendeje áll fenn a Városi Dalegylet

Baltazár Dezső püspök érdekes beszédet mondott az ötven éves jubileumon.

Debrecen város kulturtörténe-téhez szorosan hozzátartozik és ennek megjelölés megbecsülte-sében volt is része mindig a Va-rósi Dalegyletnek, mely nem-csak Magyarországon, de külföl-dön is szép hírnevet szerzett. — Most tölti be ez a városi dalegylet jennállásának 80-ik évét, ez alkalomból érdekesnek tartjuk feleleveníteni azt a nagyon sz-p ünnepeket, melyet harminc év-el ezelőtt, a festszázados jubile-umon rendeztek.

Az ünnepség országos jellegű volt, élén Márk Endre udvari tanácsos állott, akinek faradhatatlan tevékenysége 25 év alatt naggyá, ismerette és dicsős ges-sé tette a Debreceni Városi Dalegyletet, mely nagy nemzeti, kulturális és hazafias tevékeny-séget fejtett ki.

Az ünnepi közgyűlést a vár-megyeháza dísztermében tartot-ták és ott a város tansadalma-nak minden kiváltsága, előkelő-sége megjelent. Márk Endre megnyitó beszédet mondott és üdvözölte az Országos Magyar Dalárda Egyesület képviselőjét: Kacsóh Pongrácot.

Az ünnepi beszédet nem ki-sebb férfi, mint dr. Baltazár Dezső püspök mondta és ennek a beszédnek időszerűsége sok vonatkozásban ma is maradéktalanul fennáll.

— Mikor a megtisztelő felszo-lításnak engedve, a dalegylet emez 50 éves jubileumán az ün-nepi beszéd tartására vállalkoz-tam, tudatában voltam annak, hogy olyan tiszteket, ami az én ál-lásom természetével teljesen megegyezik. Az Isten szolgálom, az Ó törvényét: a szeretet-let. A békeségnek egybekapcsoló-lásának, kiegyenlítésének, össz-hangnak segítő áldozatosság-nak ama törvényét, amely nél-kül szabomlik a rend, a társa-dalmi term keny kölcsönhatas, viszont általa emelkedik a jólét, tisztább lesz a szív, világosabb a lélek, sokasodik a nemes gyö-nyörűség. Ezt a missziót a dal-egylet a dal hatalmával végzi. Tehát más eszközzel ugyan, de ugyanazon a téren, ugyanana-k a célnak szolgálatában, a szeretet nagyleptománának kü-szöbén találkozunk.

— Debreceni Városi Dalegylet 50 esztendőt töltött a szív és lé-lek-nemesítés szolgálatában.

Misszióját a honfában vi-gasztalásával kezdte. A fásult lelkeket felengesztelte a gyönyö-rűség hullámaiban és amikor zárva volt a tanácskozó termek ajtaja, amikor az igazságot köl-tönek, tudósok a lelkesíve tit-kán visszafojtva kellett tartani, akkor se sirni, se nevetni, se vi-gasztalni, se bátorítani fenn-hangon nem volt szabad, akkor a dalegylet a legbűvösebb isteni adománnyal, az emberi hang-gal, ezzel a legtermészetesebb, legősibb beszéddel kezdte és folytatta a magyar nemzeti po-litikát és egyik termékeny te-nyezője lett a nemzeti lélek új erejének, melynek fényre előtt megértő máltánylással hajolt meg a korona is.

Ezután a dalegylet a könnyek törleséhez fogott. A kozjótékony-ság áldott munkájában elojart az összes társadalmi tényezők között. Dalaba felfojta a sok pa-naszt és sahájtást. A művészet magaslatáról belesírta a meg-értő lelkeket mélysegeibe, ahon-nan áldozatok kincsét emelte ki s helyezte az emberszeretet szent oltárára. A felszolgált nyo-morúság áldó keze szorja reá a hála szem koszorújának virá-gait nemcsak a városban, e ha-zában, hanem King Törökország-ban s elliport Lengyelország-ban is, ahol Debrecen nemes városá-nak híret, nevet ennek a dalegyletnek a zászlója büszkén lobog-tatta.

A hatalmas kalvinista Róma komolysága, egyszerűsége, tisztasága, világossága, tudomá-nya, gazdagsága és ereje ott jart géniuszként e dalossereg előtt s benne művészi formák szorosan összefonódtak a

tel s szerzett dicsőséget.

S ez a város kulturéletében is meghatározó szerepet. Debre-cen a magyar nemzeti nyelv kultúra s magyar nemzeti ál-lamesszke tudományosság szolgála-ta által szerzett érdemeivel ver-senyen kívül áll az összes ma-gyar városok között. Hivatasa-nak és szolgálatának, érdeme-nek és dicsőségének koronáját: az egyetemet most varja me-re önterzetel magasra emelt hon-loka. Az egyetemre százados százados érdemeivel. A pénz ér-te csak felülül. Az egyetem eszméjét a Debreceni Városi Dalegylet vette fel először na-gyobb arányban, amikor a múlt század kilencvenes éveinek de-rekán két hatalmas egyetemi hangverseny akkordjaival eb-resztelte fel s zongie ki a lelkek alvo reménykedését, amely ma a valóra válnak közvetlen küszö-bébe jutott.

A szerzett érdemek és diada-lok méltasával Debrecen váro-sa nem maradt adós. A győzelem trofeumaival hazatérő dal-egyletet nem egyszer reszesítet-te a triumfator megkülönbözo-tett ünnepeiben, s maga a város a közelmúltban a dalegylet tervezett otthona számára telket adott. A lelkekben való hódítás tehát az édes anyarió egy darabjának birtokában is testet öltött, felmagasztalódott. A felmagasztalás azonban csak akkor éri el az érdemek valódi fokát, ha állani fog az otthon is. S itt a társadalomra vár önnag-gát megbecsülő, megtisztelő fel-adat.

A szeretet tenyerén kell hód-dozni, feltű gond anyai ápolása-val körülhúzni, paizsa emelni és dicsekedve mutogatni egy olyan társadalmi és kultúr-tényezőt, amely nem a mai kor divatja szerint osztály és fele-kválti különbségek mérgezett intencióval akarja széttepni az egységes magyar társadalmat, hanem amely nevében is, törek-veiben is kifejezésre jutó ál-talános szempontok szerint, sze-retet lelkével, művészet ihleté-vel, önzetlenség méltóságával hozza foglyul a lelkeket a meg-törő egység templomába.

Ez a lélek uralkodjék és dia-dalmaskodjék a Debreceni Va-rósi Dalegylet mindnyájunk ál-tal dicsőségének imádkozott jövendőjében.

Percéig tartó tapsvihár ko-vette Baltazár püspök gyönyö-rű beszédét, majd Bárczy István polgármester, Országos Dalos-egyesület nevében Kacsóh Pon-grác, Kovács József debreceni alpolgármester a város, Kun Béla a Kollégium és többen mondtak üdvözölő beszédet, sok üdvözölő távirat érkezett az ország vezető férfaitól, este pedig magas színvonalú hang-versenyi adtak a városi szin-házban

Női holttest a patakban

Ungvárról jelentik: Uglya közég határában levő Nagy-uglya patakban egy női holttes-t találtak, amelynek tarkóján 12 cm. mély seb tátongott. Meg-állapították, hogy Nyegre Anna 29 éves uglyai leány az áldozat és 5-6 napja lehetett már a vízben. A boncolás megállapí-totta, hogy gyilkosság áldozata lett és már holtan került a pa-takba. A csendőrség több egyen-t őrizetbe vett.

Zágráb, febr. 10. (MTI) A hor-vátországi partizán front fel-göngyölítése nagy erellyel to-vább folyik. Nyugatboszniában Szlavóniában a Drávától délre eső területen Szerém megyében mindenütt narokkra került sor, amelyek során a partizánok nagy veszteségeket szenvedtek emberben és hadianyagban. Számos helyen a partizánok önként jelentkeznek a kozkegyel-mi rendeletre való hivatkozás sal

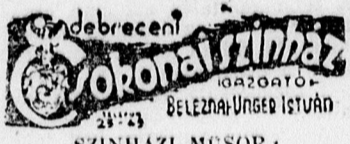
Gáborjáni Szabó Kálmán és Fegyverhazy László kiállítás

fránt mindig nagyobb érdeklődés mutatkozik, ez azonban meg mindig nem elegendő ahhoz, amíg a rendkívül magas műveltségű Budapesti és Komoly művész kritika által is elismert és felfeltett anyag megérdemelné. Ma, a dilettantizmus korában, különösen a képzőművészet iránt, nagyobb érdeklődést kellene mutatnia Debrecen szellemi vezető rétegének a gondosan kiválasztott, magas művészeti értékű alkotások iránt.

A kiállítás még csak vasárnapig marad nyitva. Megtekinthető d. e. 10-2 ig, d. u. 4-6 ig.

Az orvosok OTI-MABI járandóságai adómentes lett

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki az OTI és MABI szerződéses orvosainak jövedelemadó-kötelezettségéről. A rendelet kimondja, hogy az OTI- és MABI-orvosokat, akik közhivatalnokok, adózási szempontból közszolgálati alkalmazottnak kell tekinteni. Ennek következtében az OTI-től és a MABI-tól származó járandóságuk mentesül mindennemű adófizetés alól. Nem kell tehát ezután jövedelmi adót leróniuk, az 1943 július elseje óta fizetett, illetve az OTI és MABI által járandóságaikból levont egyenes- és pótdobérfizetések visszajárnak nekik. A rendelet hatálya az OTI és MABI szerződéses és nyugdíjas orvosaira, illetőleg ezek özvegyeire is vonatkozik.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Pénteken este: Szépanyám. B) bérlet.
Szombaton délután: Angyal vettem feleségül. Füléres előadás.
Szombaton este: Szépanyám. A) bérlet.
Vasárnap délután: Marinka a táncosnő.
Vasárnap este: Szépanyám.
Hétfőn este: Két kapitány. Munkáselőadás.
Kedden este: Két kapitány. — Munkás előadás.
Szerdán este: Szépanyám. — C) bérlet.

KAMARASZÍNHÁZBAN:

Hétfőn és kedden este: Halál tánc.

FILM

EJJELEI ZENE. (Vigszínház). Könyvi, aranyoskedvű, fiatalosgot árasztó film Sárdy János új filmje. A rosszhírű tenorista, Pally ezredes úr öt tiszta, szép és példátlan vasfegyelemben tartott leánykaja közül hogyan válik a legidősebb, Katinka férjévé — ezt meséli el a kedves, habesok izű film. Az olyan jelenetek, mint amikor a katonapapa a bajszkötővel megjelenik és öt leányát sorba állítja sokáig megmaradnak emlékeztetőnkben Kelemen Éva kedves jelensége. Sárdy szépen énekel és játszik, Bilicsi a zordon, de alapjában véve jószívű apa.

SZÍNHÁZ
Telefon 25-45. Igazgató B. Unger István
Előadások: d. u. fel. 4, este: fel. 7-10-ig

Pénteken B) bérletben:

Szépanyám

Zilahy Lajos remek szín művének bemutatója!

Dr. Baranyi János hangversenye Szegeden

Dr. Baranyi János Szegeden kedden este hangversenyt adott. A kritika nagy elismeréssel kísérte hangversenyét. A „Délmagyarország” című szegedi lap többek között így ír:

„Ritka művész élményben volt része kedden este a Tisza-szálló nagytérmet megtöltő, előkelő közönségnek. Dr. Baranyi János, a külföldi, át kiváló magyar pianista, a debreceni városi zeneközpont igazgatója adott hangversenyt olyan kiróbbanó siker mellett, amelyre már hosszabb idő óta nem volt példa. Előjáróban mindjárt meg kell jegyeznünk, hogy nagyon pazarlóan, könnyelműen bántunk tehetségeinkkel. Dr. Baranyi János tudomásunk szerint hosszú idő óta nem koncertezett nálunk s esendes visszavonultságban él. Bármilyen okok és körülmények készítették a művészt erre a visszavonultságra, hangsúlyoznunk kell, hogy nem vagyunk abban a helyzetben, hogy ilyen kiemelkedő képességű előadóművészi hosszú időn át nélkülözhesünk akár a koncertpódiumon, akár zenéi életünk más terén.

A zenekedvelő közönség kifejezett óhajára rendezte meg dr. Baranyi János keddi hangversenyét, amely valóban forró sikert eredményezett. A zongoraest műsorát izéssel és hozzáéréssel állította össze az előadó művész. Az első részben Mozart C-moll szonátája, Beethoven Holdfény szonátája és Chopin F-moll balladája szerepelt, míg szünet után Debussy, Prokofjev, Rimsky-Korsakov, két spanyol szerző: Albeniz és de Falla, valamint Liszt került előadásra. Ilyenformán a műsor állandó emelkedést és lendületet mutatott, a klasszikus művek mélyértékű élménye u. a. modernebbek érdekes hanghatásai, gondolati kidolgozása és technikai bravurjai bilineselték le a hallgatókat.”

Egyetemi kinevezések

A Tisza István Tudományegyetem rektora a vallás- és közoktatásügyi miniszter felhatalmazásából Emődi István tollnokot a IX. fizetési osztályba leváltárl tisztte. Sulyok Sándor fogalmazó gyakornokot a X. fizetési osztályba segédfogalmazóvá, Králik Erzsébet díjnokot kezelővé, Laczkó Márta, Kárász Jolán, Somossy Piroška és Enyedi Mihály, egyetem irodai kiegészítőket egyetemi ideiglenes minőségű díjnokká kinevezte.

A rektor által történt kinevezések egészítik ki a debreceni egyetemi státuszában történt vallás- és közoktatásügyi miniszteri kinevezéseket. Dr. Nyireő István könyvtárigazgatót az V. fizetési osztályba, Szabó György főkönyvtárnokot a VI. fizetési osztályba, dr. Lakner Ilona gyakornokot könyvtári segédőrré a X. fizetési osztályba, Zseli Margitot állami helyettes testnevelési tanárrá az egyetemen teljesítendő szolgálat-tételre és Bérczi Róza oktató-tételt az ápolónő és védőnőképző intézetbe a XI. fizetési osztályba, tanítóápolónővé nevezte ki a vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Zseli Margit, Bérczi Róza, Kárász Jolán Laczkó Márta, Somossy Piroška és Enyedi Mihály tegnap déjben tették le a hivatali esküt, dr. Bodnár János egyetemi rektor kezébe.

APOLLO színház
A nagy érdeklődésre való tekintettel továbbra is a

KALOTASZEGI MADONNA

Előadások: 3, 5 és 7 órakor, vasárnap d. e. 11 órakor is.

„Én mindig örülök, ha az ifjúság között lehetek”

— mondotta vitéz kishornaki Farkas Ferenc alábornagy, hadtestparancsnok az ifjúvezetőképző tanfolyam bemutatóján

Nagyszerű gyakorlati bemutatón színhelye volt tegnap délután az Iparos Kör díszterme, ahol az ifjúvezetőképző tanfolyamon résztvevő leventék tartották a megjelentek előtt nyilvános bemutatóját. A megjelent előkelőségek sorában ott láttuk vitéz kishornaki Farkas Ferenc alábornagy, hadtestparancsnokot, Martinyics Ignác ezredes hadtest leventeparancsnokot, Germatz Győző alezredest, Volant Sándor századost, a hadtestparancsnok úr szárnysegédjét, dr. Szalacszy Rácz Imre lev. egy. ügyvezető elnököt, a főigazgató képviselőjét, dr. Vekerdy Beláné Doczi polgári igazgatót, Gall Mária leányleventék vezetőnőjét, Bodnár Béla tankerületi kiküldöttet, Elekes Pál lev. egy. tükürt, Galacszy Katalin tanárnőt és még sokan másokat. Ott voltak a tanfolyam felöltött hallgatói is.

Bevezetőül Kádár Sándor ifjúvezető 5. mondatú tájékoztatót a megjelenteknek és a hallgatóknak a táboriú rendezéséről. Kifejtette a táboriú megrendezésének különféle módzatait, majd az ifjúvezetők nótázással kezdtek meg a műsört. A magyar élet sajátosságai vonásai tükröződtek szeméink elé. Különösen nagy tetszést aratott a „seprútánca”, melyet Molnár Jenő, Tar Imre, Szikra Sándor és Takács Lajos mutattak be. A leventeleányok és fiúk közös tánc megérdemelt sikert aratott. A rögtönzött bábszínház az „Egyszer egy királyfi...” címmel derűs jelenetekben bővelkedő volt. Itt Azonyi Zima, Kovács Katalin és Tar Imre szerepelt kitűnően. A kanasztáncban Molnár Jenő, Tar Imre, Vida Jenő, Cseh Pál, Váczi László Tóth István, a magánzólamok éneklésében pedig Kádár Sándor, Gyemi Károly, Tar Imre, Csukás Lajos, Molnár Jenő, Csávás László Varga István és Némethy Sándor aratott sikert. Azonyi Zima mesét mondott.

majd különféle izes magyar népdalokat énekeltek az ifjúvezetők. A besorozástól a leszerelésig mindenfajta katonanóta sorra került.

A nagyszerű bemutatón után vitéz kishornaki Farkas Ferenc alábornagy, hadtestparancsnok lepett az ifjúvezetők elé s mondatú lelkesítő beszédet. Beszéde elején utalt a jól sikerült gyakorlati — előbb látott — bemutatóra, majd a következőket mondotta:

— *Én mindig örülök, ha az ifjúság között lehetek, mert munkahelyeinknek tekintem őket.* A leventeleventék azok, akik a legközelebb állanak az ifjúsághoz. Ti, mint ifjúvezetők, hivatva vagytok arra: neveljétek és tanítsátok. Ti ismeritek legjobban a fiukat, akik parancsnokságok alatt vannak és a ti példamutatókkal kell irányítani őket, hogy azon az úton menjenek, amelyen most haladnak.

— *A mi levente ifjúságunk egy egészen új életformát él.* Egy lelkes, vallásos, katonás, magyarabb életet él és ti vagytok az első vezetők, akik hivatva vagytok az ifjúság életét vezetni, ezért tartom nagyjelentőségűnek ezt a munkát. *Öntsétek ki otthon a fabulokban azt, amit itt három hét alatt tanultok.* Teleki Pál mondotta: *„A legszépebb és legmagyarabb élet az őszellen munka.”*

Szólt továbbá az alábornagy a leventeleánymozgalom hivatásáról és céljáról, majd így fejezte be beszédét:

— Ha továbbra is ilyen összefogásban dolgoztok és fogunk dolgozni, akkor egy szebb, boldogabb magyar jövő fog virradni!

A bemutatón Kádár Sándor ifjúvezető vezette nagy hozzáéréssel és szaktudással, megérdemelt sikert ért el. A tanfolyam vezetőinek dr. Csaba János főhadnagynak és Toros Károly zászlósnak szintén nagy érdemük van a sikerben.

„A házasságot a szerelem hozza létre, de a szeretet tartja meg”

Dr. Nagy András csikszeredai főorvos nagyszerű előadása Debrecenben

Az Actio Catholica világnézetű előadássorozatában ismét nagy érdeklődés mellett tartotta meg tegnap délután a Svetits intézet tornacsarnokában előadását dr. Nagy András csikszeredai főorvos.

Az előadás előtt dr. Bánáss László prépost mutatta be az előadót a hallgatóságának. *A magyarság és az erdélyi családok megmentésében volt nagy szerepe a megszűlés alatt, így szerkezője a család problémáinak és új megvilágításban, saját tapasztalataiból beszélhet arról, hogy mi tartja fenn a családot.*

Dr. Nagy András előadása kezdetén felvetette a kérdést, mi az oka, hogy *ma annyi az összehozott házasság.* Mindjárt meg is felelt: nem anyagi, erkölcsi, hanem az, hogy *nem alakítják ki a házassági közösséget.* A keresztény felfogás szerint a házasságnak hármas célja van: 1. testi holdóság, 2. a gyermeknevelés, 3. a kölcsönös segítés. E három cél teljesítése hozza létre a házassági közösséget. A gyermek biztosítja a házastársak közötti kapcsolat elemlyülését. *A férfit az asszonyt megbeszéli a gyermek miatt.* A kölcsönös segítésben az anyagi mellett hangsúlyozta a lelki segítést: az

örök életre készítik elő egymást.

— *A házasságot a szerelem hozza létre de a szeretet tartja meg* — folytatta dr. Nagy főorvos. — *A szeretetet tudatosan kell megvalósítani. A házasság válsága ugyanis az, hogy néhány év múlva elmúlik a szerelem, de még nem alakult ki a szeretet. Ilyenkor történik a legtöbb válás.*

— *A házasság közösség, a közösségnek törvényei vannak.* A házasságban a nő a férfinak alá van rendelve. Ezt a magyar szóhasználat nagyszerűen bizonyítja: *uram — feleségem.* Ma azonban a férjem, nőm szóhasználat járja. *A székely azt mondja: Hívány az az asszony, akinek a férje nem vághat fát a hátán, ha akar, de hívány az a férfi, aki fát vág az asszony hátán, ha az engedti...*

— *A házasságtól az áldozat fogalma elválaszthatatlan.* Székely mondás ismét: *A házasságban csak az első 30 esztendő nehéz, a többi magától jön.* Megtörténhet ugyanis, hogy az egyik fél méltatlan. A keresztény ember ilyenkor / sem válik el, hanem helytáll és felhasználja a házasságot, hogy a másik felet megmentse az örök életnek.

— *A válás tulajdonképpen*

HUNGARIA filmszínház
Ma is 4 és fél 7 órakor

Münchhausen

Főszereplők: Hans Albers, Brigitte Hornoy, Ferdinand Marian, Leo Szlovak és Ilse Werner.

VIGSZÍNHÁZ mozgó
Ma 5 és 7 órakor a legragyo-góbb, a legvidámabb zenés magyar film:

Éjjeli zene

Főszereplők: Sárdy, Kelemen Éva, Bilicsi, vitéz Gozmány és Pethes.

nem is lehetséges, hiszen a házastársak között kialakult titokzatos kapcsolatát nem lehet megmentőténit tenni.

Előadása befejezésében a házasságot háromszóghoz hasonlította, amelynek két sarka a földön van, csúcsa pedig fenn s az maga Isten. A házastársak Istennel, Istenben találkoznak. Ez a házasság végső értelme: két ember és az Isten együtt.

Az értékes előadást dr. Bánáss László köszönte meg, aki a tudást, hitet és a tapasztalatot értékelte benne. Ezután Ormos Mária Mecs László „Anyá kell” című versét szavalta, a közönség szüntelen nem akaró tapsal fejezte ki tetszését. Végül Tóth Péter Liszt: „Szerelmi álmok” c. művét játszotta. Felkészültsége elismeréssel találkozott a közönség körében.

Az Actio Catholica legközelebbi világnézetű előadása a jövő csütörtökön este fél 7 órakor lesz a Svetits nagytérképben.

Spitkó Ferenc ítéltáblai tanácselnök nyugalomba vonult

Spitkó Ferenc kir. ítéltáblai tanácselnök hosszú, értékes szolgálat után nyugalomba vonult. Működése a magyar bírói fenék szellemét, magas jelleumát, fardhatatlan tevékenységét tükrözte vissza és érdemekben gazdag, kiváló működés után tért a jól megérdemelt nyugalomba.

Spi kó Ferenc kir. ítéltáblai tanácselnök nyugalombavonulása val a debreceni ítéltábla elnöke a kir. ítéltáblának az 1944. év elején megállapított ügybeosztását módosította.

Előkelő finn vendégek Debrecenben

Csütörtökön délelőn a budapesti vonattal előkelő finn vendégek érkeztek Debrecenbe magyarországi körükük során. *Klaus Wuorenjuuri* a finn allami információs hivatal egyik vezetője és *Pekka Karkamo*, a finn nemzeti propagandahivatal ügyvezető igazgatója tettek látogatást Debrecenben. Kísértükben volt a külügyminisztérium megbízásából dr. Lakó György egyetemi magántanár.

A finn vendégeket szívélves fogadtatással várták a debreceni pályaudvaron. Eked után megtekintették dr. Lengyel Imre egyetemi tanársegéd, az Idegenforgalmi Hivatal vezetőjének társaságában Debrecen nevezetességeit, a Kollégiumot, Déri Múzeumot, egyetemet, klinikákat, fedett uszodát, stadiont, köztemetőt.

Különösen tetszett a finn vendégeknek a Központi Egyetem pompás épülete, amelyben dr. Bodnár János rektor magyarországi vendégszeretettel fogadta őket és a klinikai telep, ahol a gyermekklinikan dr. Bókay Zoltán professzor, igazgató fogadta.

A finn vendégek őszinte elragadtatással nyilatkoztak a látogatásról és az esti vonattal utaztak el Debrecenből.

Uj légvédelmi törvény Romániában

Bukarest, február 10. A légvédelmi törvényt törvényrendelettel módosították. A módosítás szerint minden 21. és 60. év közötti férfi évente két napon légvédelmi közmunkát köteles végezni. A kötelező munkaszolgálatot pénzrel is meg lehet váltani. A kötelező munkateljesítés alól mentesülnek a tényleges szolgálatot teljesítő katonák, a rokkának, a munkaképzetlenek, a diplomáciái testület tagjai és a három hónapnál hosszabb ideig Romániában tartózkodó idegen állampolgárok.

Róma, febr. 8. (TP) Illetékes helyről származó tájékoztatás szerint Németország és Olaszország között azonnali hatállyal megkezdődött a táviró- és telefonforgalom. A telefonbeszélgetéshez az illetékes nemet és olasz hatóság engedélyére van szükség s ezt az engedélyt csak rendkívül fontos beszélgetésre vonatkozólag adták meg.

A vadász felesége

Írta: IGNÁCZ RÓZSA

Az asszony fölkel éjjel után. Forró teát önt a hótartó palackba, sonkát csomagol selyempapírra, tömi a sok jóval az ura házasságát Férjútam vadászni indul a vasárnap hajnali vakcsütésben.

Még a nyáron szerzett egy olcsó vadászterületet. — Milyen jó lesz, hogy éltéltek egész télen vadhussal bennetek. — mondta. Igaz, hogy százötven kilométert utaznia vonaton és negyvenet taxin, amíg eléri, de legalább dús terület, nem lőnek ki mindent belőle a fővárosi autós vadászok. A bölcs rendelkezés megengedi, hogy a vadászok vasárnap is használhassanak autót olyan helyekre, amelyeket nem lehet vonattal megközelíteni. A vadászat ma nemcsak sport, hanem elsőrendű élelemszerző alkalom is.

Hétfőn reggel, — még hivatali idő előtt, — térdig sárosan, csoportosan, halálós fáradtan, ám diadalmal arccal érkezik vissza a férj.

— Mit hoztál? — kérdezi mohón a nő s ezzel a kérdéssel egyszerre letéri a férj arcáról a tündöklő mosolyt. Hustalan napi kicsinyes kérdés Konyhaszemléletű. Igazi, hivatott vadász feleségéhez nem is méltó. A férj fáradtan hátradől a karosszékből, nem veszi észre, hogy az asszony aggódva nézi az olvadó sárcsomót a szizma mellett a szőnyegen. A pompás kirándulásra gondol és megint elmosolyodik.

Már a hegyek között járt a vonat mikor pirkadni kezdett és a tüzipiros hajnalhasadást látja maga előtt.

Az asszony a hátizsákot bontaná.

— Várj, hadd mesélem előbb el az állomáson várt a kocsi.

— Mennyit fizettél a taxiórt?

— Kérde a feleség és ceruza után nyúl. A férfi nem látja a mozdulatot. Beszél tovább.

Kár, hogy nem láthattad, szíve! Csodálatos volt az erdő. A kopasz ágak között tapadás, havas eső esett, Meghült a kalapom, Jecszózt a nyakamon, végig futott a testemen, a szemembe ragadt. Alig láttam, Csak közvetlen közelről vettem észre, hogy két kis őz áll a bokor előtt. Céloztam volna, de puskám csövét bedugasztam a hó. Mire kiszálltam, szeliden, mint jellelmes iskolás lányok, akik párosával járnak, elléptek az őzek. Haha! A farkát lötem el az agyúknak, Csak a farkát! Még ez sem esett meg velem...

— Szóval őzet nem hoztál?

— Az akácokban, ahol ősszel annyi a fécán, hogy szinte kézzel lehet fogni, most nagy volt a csend. Tudod, ilyenkor a földszintű madár adatapad a göröngyök közé. Nem száll fel, hiába hallja a zajt, Tudod, hogy én sohasem dolgoztam hajtókkal. A körvadászatot is megvetem. Engem a cserkészés izgat, az, hogy egyedül járom az erdőt. Egyszer váratlanul felrebben előttem valami őt. Az egyik kakas éppen fejem fölött, Kissé hosszabban néztem utána a keleténél. Ritka példány volt. Sohasem láttam ilyen, Tenyérnyi vörös folt volt a két oldalán. Utánna is kellene néz-nem Hermann Ottóban, hogy ez milyen species lehet?

— Szóval elhibáztad?

— Ez kitört s vele még három, De az ötödik!

— Na végre!

— Pedig eltaláltam... De csak a hulló tollát lettem meg. Úgy lát-ezik szárnyon löttem és amikor leesett, volt még annyi ereje, hogy talpra szökte elillanjon.

— Tehát fécán se!

A férj arca elvörösödik:

— Hoztam egy nyulat! — vágja ki sértődötten, — de nem érdemled meg, hogy elmeséljem a pompás izgalmas kalandot, ami ezzel ért.

— Csak egy nyúl! — kiált az asszony és dühösen ír a papírra. Tessék, egy vacak nyúl belekerült 169 pengő 5 fillérbe!

A férj megdöbben egy pillanatra:

— Mit beszélsz?

— A sonka, a tea, a vonatkötés, a taxi, a puskaműves havi-részelete a terület bérletárának egy napra eső része, — hadarja a nő. — Összedtam, 169 pengő 75 fillér összesen. S ha elgondolom, hogy egy nyavalyás nyulat a vadkereskedésben néhány pengőért megkaphatok,

A férj egy szót sem felelt. Csak kicsit szomorúan, kicsit csalódottan végig néz az asszonynál. In-dul a fürdőszobába. Hivatalba kell mennie.

Arra gondol, hogy majd délután, a kényeztetésben, csendesen cigarettát füst mellett elbeszéli barátainak a kedves kalandot. Milyen pompás kis nyúl, Mennyi izgalomba, rohanásba került fel-felhajtaná. Milyen gyönyörűség volt eljeleni! Kiszelöztette test-lelkét ebben a szenvedélyes játékban. De azt, úgy látszik, kislantáziájú asszonyember, nem tudja megérteni...

DEBRECZEN 5 OLDAL 1944 II. 11.

Üzenetek a frontról

Csanádi Sándor alezredes rendeltetési helyéről megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi debreceni hozzátartozóinak. Kéri az itthoniakat hogy levelei elmaradásáért ne aggódjanak mert rajta kívül álló okok miatt nem tud egy ideig levelet küldeni.

Sipos Sándor honvéd a C. 220. tábori postaszámról kedves szüleinek és drága menyasszonyának, Magduskának ezúton köszöni meg születés napjára küldött jókívánásait. Sajnos, rádióüzeneteket nem hallotta. Sokat gondol az itthoniakra, akiket kér, hogy ne aggódjanak érte, mert hála Istennek a legjobb egészségben van és a szeretet hullámhosszán megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi.

Csuka Gábor honvéd a K. 438. tábori postaszámról küldi édesanyjának és a Fodor családnak, illetve Dobár vendéglős családjának, a Magyar családnak, Csathó Gábor sógorának megnyugtató üzenetét. Kéri az itthoniakat, hogy ne aggódjanak érte, mert hála Istennek a legjobb egészségben van és a boldog viszontlátás reményében szerető szüvének jókívánásait küldi.

Katona Zoltán honvéd a K. 438. tábori postaszámról megnyugtató üzenetét és szerető csókjait küldi egyetlen Bözsikejének és az egész családnak. Ne aggódjanak érte, mert nincs semmi baja. Bözsikejét a boldog viszontlátásig számitalanszor csókolja sirig hűségével Zoltánja.

Torma Gábor őrvezető a K. 438. tábori postaszámról üzeni szüleinek, testvéreinek, rokonainak és ismerőseinek, hogy ne aggódjanak érte, mert hála az Istennek a legjobb egészségben van és a boldog viszontlátás reményében számitalanszor csókolja sirig hűségével Zoltánja.

Szabó Sándor honvéd a K. 499. tábori postaszámról üzeni több debreceni kislányoknak, hogy leveleiket megkapta, s azokért hálás köszönetet mond. Olyan sok levelet kapott, hogy azokra nincs ideje külön válaszolni. Továbbra is sok levelet kér és azokat előre is halásan köszöni.

Célszerű új és gyors rendszert vezettek be a MÁV. arcképes igazolványok kiállításánál

A félárú vasúti jegy váltására jogosító arcképes igazolványok kiállítása a múltban meglehetősen nehézkesen és hosszadalmasan történt. A MÁV üzletvezetésének illetékes tényezői most meglepően gyors és igen célszerű módszert találtak az igazolványok meghosszabbítására. Az egész kiállítási művelet nem tart tovább öt percnél, ami a közönség körében érthető meglepetést és örömet váltott ki. Aki megjelenik a MÁV irodájában az állomásnál levő épületben, benyújtja a szükséges igazolást, a eszközbeszétéről szóló feladólevényt, mindössze három tisztviselő asztalánál jelenik meg egymás után, ahol beírják a szükséges adatokat s végül két gyorskezü hölgy már ragasztja is be a meghosszabbított jelentő bélyegét az arcképes igazolványba. Valóban minden elismerést megérdemel a dr. Gorondi vezetése alatt működő osztály, amely előzetekességével, udvariasságával és főleg gyorsaságával méltán kiváltja az ügyfelek elégedettségét.

Jellemző az új rendszer jóságára, hogy január 1 óta már 32.000 arcképes igazolványt állítottak ki.

E'gazolt a vonat egy M.v. pályamunkást

Leitner József MÁV pályamunkás, kislétszámú lakost súlyos sérülésekkel szállították be a debreceni sebészeti klinikára. Leitner a kislétszámú pályaudvaron tolatás közben elgázolta egy vonat Fején koponyacsontig hatoló sérülést szenvedett, jobb combcsonttörést, oldalán nyakán és hátán pedig súlyos zúzott sérüléseket szenvedett. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Pénteken és szombaton paprika árusítás lesz a csapóutcai piacon

Hivatalos helyről közlik, hogy a Magyar Fűszerpaprikakereskedők Szegedi Szövetkezetének rendelkezésére az ország különböző városaiban árusítani szokott két paprikakereskedő a Csapóutcai piacon pénteken és szombaton közvetlen fogyasztók részére paprikát fog

árusítani. *Mindenki aki vásárlási könyvvel jelentkezik, 40 dkg paprikát kaphat a megállapított háztartási árban.*

Az előrusításra kerülő paprikamennyiség a Debrecen város részére járó paprika-kontingen-sen felül kerül eladásra.

Áldetektív 1650 pengőt csalt ki egy Eötvös-utcai lakostól

Siegelbaum Izidor tollkereskedő, Eötvös utca 23. szám alatti lakos lakásán tegnap este megjelent fél 9 óra tájban egy jól öltözött férfi... A tollkereskedőt kereste, aki éppen gyengélkedett.

— Horváth államrendőrségi detektív vagyok — mondotta a biztos fellépésű férfi — Arra akarom kérni, hogy egy bejelentéssel kapcsolatban kísérjen fel a rendőrségre.

Siegelbaum Izidor kijelentette, hogy mivel beteg most nem tud eleget tenni a felszólításnak, ellenben reggel jelentkezni fog a rendőrségen a megjelölt helyen.

Az állítólagos Horváth detektív egyidejűleg kéréte magát, végül, mint aki nagy kegyet gyakorol, beleegyezett abba, hogy a tollkereskedő csak másnap jelentkezzen a rendőrségen. Követelte azonban, hogy valamennyi okmányát és készpénzét azonnal adja át neki. Az első meglepetésben Siegelbaum Izidor eleget is tett a felszólításnak, mire a detektív jóindulatúlag figyelmébe ajánlotta, hogy másnap reggel pontosan jelentkezzen és azzal kalapellengetve eltávozzon.

Csak távozása után kezdte Siegelbaumné gyanúsának találni az esetet. Főként az nem fért fejébe, hogy a készpénzt miért vitte el az állítólagos Horváth detektív. Elhatározta, hogy felmegy a rendőrségre megérdeklődni a dolog, annyival is inkább, mert az illető még nyugtát sem adott az átvett pénzről. Felment a központi ügyeletre ahol tudatták vele, hogy a debreceni rendőrségen egyáltalán nincsen Horváth nevű detektív és áldetektív szélhámos-

ságának esett áldozatul.

A rendőrség érélyes nyomozást indított a Horváth nevű áldetektív közrekerítésére. A Siegelbaum által adott személyleírás alapján egyik közismert és a debreceni rendőrséget gyakran foglalkoztató csalóban gyanítják a tettest, aki hosszú időn át egyenruhában szélhámoskodott és károsított meg számos embert.

Ülést tart a felsőház véderő bizottsága

A felsőház véderő bizottsága február 19-én, szombaton délelőtt 11 órakor az 1. számú bizottsági teremben ülést tart, amelynek tárgya a honvédelmi miniszter tájékoztatója.

Hathónapi börtönré itétek egy szállodai toivajnot

Gallovich Gizella 23 éves nagyváradi lakos lopás büntetvével került a debreceni törvényszékben Trásy András tanácselnök elé, mert a vádirat szerint az Eden szállodából, ahol egy éjszakára megszállt, két lepedőt ellopt.

Gallovich Gizella nemrégén töltötte ki másfél éves büntetését a szegedi ügyészség fogházában. Mikor kiszabadult egyik városból a másikba utazott, mindenütt szállodákban szállt meg és az a gyanú, hogy ezeken a helyeken is azért tűnt fel, hogy lopást követett el. A debreceni lopáson rajta-vesztett, elfogták és a tanúk kihallgatása után a törvényszék 7 hónapi börtönré itélte.

áldoztak vért és életet a boldog és szabad európai jövődóért.

Arról, hogy a világ miért oszlott fegyveres táborokra s arról is hogy milyen lesz a várvavárt holnap — Németország hangja beszél.

Hallgassuk meg a német rádiót!

Csak félelme lehet...

Mélyszéges szakadékok fenyegetik az emberi világot. A vallás-háborúk multba merült ellentétei eltörpülnek korunk borotvaélesen felvetett kérdései előtt.

Aki ezt a háborút gerinces és szabad ember módján akarja túlélni, annak tudnia kell, hogy mi a tét s kötelessége mindennap megvizsgálni újra és újra azt a roppant feszültséget, amely olyan borzalmas módon oldódik fel a csatatereken.

Hallgassa meg Németország hangját! Szenvedélyes erővel képviseli a német nép a maga igazát s rendületlenül hiszi, hogy a nagy európai küldetés értelmét egyre világosabban felismerik azok a közös fronton küzdő népek, amelyek a saját életük és szabadságuk védelmi harcában, a szabad Európa jövődójét is védik.

A rádiókészülék gombjának egyszerű belgazitása otthonába sugároztatja Németország hangját. Ha elzárkózik ettől a hangtól, csak félelme lehet tudásában és ismeretében, mert azok szava keresi a megértést és az igazságot az éter hullámain át — akik a mi népünk fiával együtt

Kié most Ady Endre szülőháza

A zilahai Wesselényi Kollégium akarja megszerezni.

Ady Endre egykori híres tanuló intézete, a zilahai ősi Wesselényi-kollégium bensőséges ünnepséggel hódolt a nagy költő emlékeztetésére. A kollégium Ady ünnepsége egyben egész Szilágyság megemlékezése. A zilahai Wesselényi-kollégiumnak van az országban a legszebb Ady-múzeuma, ahol nagy szeretettel őrzik a költő tanuló korának emlékeit, kéziratait és sok családi relikviát.

A közel háromszázéves intézet most akarja megszerezni Ady érdmindszenti szülőházát, az ősi Ady-kúriát és az ahhoz tartozó belsőiségeket. Már folynak az erre vonatkozó tárgyalások a tulajdonossal, de a kollégium szegény, a rendelkezésre álló összeg kevés és ezért gyűjtés útján igyekszik pótolni a hiányzó összeget.

— Az érdmindszenti Ady-kúriát és a hozzátartozó belsőiséget a Nagyasszony, az Ady-család egyik hűségese alkalmaszójának hagyományozta, aki haláláig gondolta — mondja Szász Árpád kollégiumi igazgató.

Az Ady-vagyon többi része a kollégium birtokába ment át, — csupán a hasznélvezeti jog öv. Ady Lajosné, a Wesselényi-kollégium igazgatósága természetesen nagy sülyt fektet arra — hogy Ady Endre szülőházát is megszerezze és tárgyalásokat folytat a jelenlegi tulajdonossal.

Csupán anyagi nehézségek állnak az Ady-kúria és a belsőiség megszerzésének útjában. A tu-

lajdonos ugyanis teljes megértéssel fogadta a kollégium tervét és kijelentette, hogy készséggel hajlandó Ady Endre szülőházát és a hozzátartozó kertet az iskolának átengedni ha Erdmindszenten hasonló értékű házat és telket vásárolnak neki.

A kollégium azonban maga is anyagi nehézségekkel küzd és így nincs remény arra, hogy olyan pénzösszeget tudjon előteremteni, amely lehetővé teszi a visszavásárlást.

A magyar társadalom áldozatkészségére van szükség és ezért a Wesselényi-kollégium az ország közvéleményéhez fordul hogy a társadalom áldozatkészsége útján szerezzék meg a visszavásárláshoz szükséges összeget.

Szász Árpád a továbbiakban elmondotta, hogy az iskola kedves kötelességének tartja az Ady-kultusz állandó ápolását. A mostani Ady-emléknapon felvették a szülőház visszavásárlásának gondolatát és egyben a kollégium azt óhajtja bizonyítani, hogy a nemzet összessége után Ady Endre emlékének ápolását első-sorban magának vándikálja, mert az Ady-családból már csak öv. Ady Lajosné él.

— A hesseni hercegné légi támadás áldozata lett. Majna-Frankfurtban a legutóbbi légi támadásnál éle é vesztette Wolfgang Hesse herceg fel-sége, született Maria Alexandria bad ni hercegné.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

FEBRUAR 11, PÉNTEK. Magyar: Pálango, Proletárs: Berzold, Hom. kat.: Lurdi Maria, Napkelet: 7.14. Nappnyugta: 17.16. Holdkelet: 19.31. Holdnyugta: 8.25.

GYOGYSZERTÁRAK: 6-8 óráig szolgálnak február 5-én reggel 8-tól, február 12-én reggel 8-12 óráig. Kükös Piac utca 31. telefon: 30-95. TISZA Pál utca 61. telefon: 24-52. GILLAC Árpád tér 1. telefon: 29-32. IS. ENI GOND-
TÁRSASÁG: Péter tér és Teleki u. sarkán. telefon: 32-81. MÁTYÁS KI-
RALY nyíltáruháza, Vámospercs utca 16. telefon: 32-01.

Az en Parom

Kárpátok fokáról visszatértem
A hegy amottan ottan havas
Jött velem szép tájra
A szövege pár szavas.

Itthon teremem hajnal tájban
Nem kukorékolok kukás
Lúdas csókok porba hulltak,
A szív vágya nem nyakas.

Bizonyítványt adott az Isten
Kezében, oh Nagy Fenség.
Legnagyobb kincs a világon
Az igaz há feleség.

Szó a kakas kukorékolhat
Háromszor is ha akar,
Felcséggem szép szerelme
Liliommal betakar.

VEKONY ANTAL.

Az olasz Badoglio-kormány felfüggesztette a fasiszta fajvédelmi törvényeket. A Badoglio-kormány rendeletet tett közzé, amely felfüggeszti a szövetséges csapatok által ellenőrzött olasz területeken a fasiszta kormány által hozott fajvédelmi törvényeket. A rendelet szerint mindazokat a zsidókat, akik régebben állami szolgálatban állottak, vissza kell helyezni régebbi állásukba és az anyakönyvekben a zsidók fajiságára vonatkozó adatokat nemlétezőnek kell tekinteni.

Budapestin 24.794 ku ya után rizeknek adót a fővárosi kerületi orvosok nyilvántartása szerint.

A megszállt olasz területeken több mint 100 nem fasiszta szakszervezet működik Hendersonnak, a brit hadügyminiszterium titkárnak az alsóház ülésén tett bejelentése szerint.

Véglegesítés. A m. kir. földművelésügyi miniszter Takács József debreceni m. kir. gazdasági felügyelőt jelenlegi állásában véglegesítette.

A Szabadegyetemen (Népszerű Főiskolai Tanfolyam) a Déry-númeumban február 11-én, pénteken előadást tart 5 órai kezdettel Dr. Arany Sándor egyetemi c. rk. tanár, mezőgazdasági főiskolai ny. tanár „A talajok rögszerkezetéről” (vetített képekkel), 6 órai kezdettel Dr. Szabó Árpád egyetemi ny. rk. tanár „Euripidész” címen. Belepódi, nincs.

Ipartestületi tagok figyelmeztetése! Az iparos üdülőknek 1944. évi igénybevételi rendjére vonatkozó útmutatás megérkezett. Az érdeklődők felvilágosításért forduljanak a testület hívá alához. Ipartestület elnöke.

Nem engedik meg az új telepítéseket Törökország földrendés által veszélyeztetett vidékein.

JUHÁSZ LEÍRÓIRODA
Felelősség mellett vállalja: doktori disszertációk, szakdolgozatok, jegyzetek leírását, másolását és sokszorosítását. Kölségvetések, ajánlatok, számlák, vég számlák stb. szakszerű másolása. — Lorántffy-utca 30.

Sírva kérte a bírót, hogy ne függesse fel a büntetését, mert a fogházban meleg van és rendes ételt adnak

Kemecsei Sándorné 78 éves egykori lakos lopás vétségével vádolva került a debreceni törvényszéken Trásy András tanácselnök elé. A vádirat szerint a magas korú asszony az egykori temetőből elvitt unokaöccse sírkeresztjét és azt eltűzte. A tárgyaláson az idős anyóka mindent beismer. Elmondotta, hogy nem volt tüzelője, nagyon fázott és azt gondolta, hogy ha unokaöccse sírjáról hozza el a keresztet aki életében nagyon szerette nem követ el bünt. Nem akart semmi rosszat csak egy kis csit meg akart melegezni... Különben havi hat pengő jövedelme van, ami segínyt kap a községben, ebből és az emberek segítségéből tengődik... A bíróság a tanúk kihallgatása után 15 napi fogházra ítélte Ke-

mecei Sándornét. A védő kérésére mérlegelés tárgyává tették, hogy az enyhítő körülményekre tekintettel felfüggeszék az idős nő büntetését. Mikor megmagyarázták neki, hogy a felfüggesztés azt jelenti, hogy nem kell kitölteni a büntetést, Kemecseiné sírva fakadt és könyörögni kezdett a bírónak, hogy ne függesse fel a büntetését: — Hadd jöjjenek én be ide a fogházba mondotta, mert itt meleg van és rendes ételt kapnak. Tessék szíves lenni megtenni, hogy ne tessék felfüggeszteni a büntetést nagyságos bíró úr kérem... Mivel kiderült, hogy régebben Kemecseiné már büntetve volt va lami kisebb ügygel kapcsolatban úgy sem lehetett felfüggeszteni s így az elítelt kívánsága teljesült

* Esküvő. Csire Katalin és Illiczy Mihály szombat délután 4 órákor tartják esküvőjüket a homokkerti ref. templomban.

* Esküvő. Nyakó Erzsébet és Ujvárosy Sándor MAV asztalos szombat délután 4 órákor tartják esküvőjüket a református Nagytemplomban.

A Szent László Dalégyet felkéri bölgy ágait, hogy ma délután 1/2 órákor a Kat. Otthonban tartandó próbán feltétlen megjelenjen szíveskedjenek. Elnökség.

Aki egyszer meghalt, az ne egyék. A franciaországú Lilleben történt, hogy egy 70 éves férfi merevgöresben megbe egedet és az orvosok megápipítása szerint szabályosan meg is halt. Már éppen le akarták szegézni a koporsót, amikor a ravatalt körülvevő gyászolók legnagyobb megrökönyödésére a halott hirtelen felült a koporsójában, kijelentette, hogy ő nem halt meg, csak elaludt. A bonyodalmak csak most következtek, ugyanis az élelmi-jegyeit nem adták ki azzal az indoklással, hogy mint halotta, a törölték a névsorból. Most fűhöz-fához szaladgál, hogy igazolja: áll. Míg ügyét el nem intézik, addig a jószívű emberek támogatására szorul.

Az osztályorsójáték tegnapi húzásán 5000 pengő nyert: 82240. 4000 pengő nyert: 8597 32476. 98245. 30 0 pengő nyert: 88566. 2000 pengő nyert: 3000 50960. 55410 69882 82730 97627. 1 000 pengő nyert: 11178 24194 42315 45538 50472 54545 55008 58258 62804 64351 78240. 800 pengő nyert: 16282 16575 20107 26583 45536 47313 59512 64533 70380 77903 78670 80195 85296. 600 pengő nyert: 14787 15385 19462 23213 29459 36216 48386 48908 67695 67794 73027 77413 87489 87762. 500 pengő nyert: 9262 12320 12396 15374 15812 19111 30553 42659 45867 46576 56969 63397 67059 84451 88591 96707 97623 98332 99148. 400 pengő nyert: 1310 1589 1686 1773 4046 6229 6273 10137 10273 12928 13292 13405 14336 14450 17519 18135 2 297 22302 32729 35311 35829 40399 42535 44597 45205 45522 45772 47849 53316 54577 55209 56122 56786 62019 62447 63492 64728 66593 67651 67678 69466 70752 71182 72778 73179 75477 77906 78528 80337 82704 82683 83024 84580 88645 92932 92084 92711 92845 93444 96752.

Besurranó tolvaj ellopott 300 pengő értékű lénváson lepedőt Rottmann Ignácné tisztviselőnő Simonffy utca 17. szám alatti lakásából.

Hetven fenyőfát kivágtak és elloptak a főváros díszparkjaiból. Az élő fák kivágása még a karácsonyi ünnepek előtt történt s azt a fővárosi közigazgatási bizottság tegnap ülésén tette szóvá Szendy polgármester

Gyermekéről otthonában gyógy felvételeket készít a Berzói műterem, Piac-u. 38. Telefon 31-35.

Fodrásziparosok és a közönség figyelmébe! Szíves tudomásulvétel végett közöljük, hogy folyó hó 10-ől új fodrászipari árszabály lépett életbe. A fodrásziparosok a vonatkozó rendeletben megállapított fodrászipari árakat jogosultak felszámítani aszerint, hogy illeték milyen kiszolgálási árszabályba soroztatott a hatóság által.

Fodrászmestervizsgára előkészítő szaktanfolyamra jelentkezést elfogad a szakosztály elnöke. Tandíj 25 P. Iparosok és segítők jelentkezzenek. Szakosztály elnöke.

Újítást vezettek be az osztályfőnöki rendletben. A részvénytársaságok és szövetkezetek, melyek az alapítókat a részvényesek befizetése után legalább húsz százalékkal emelik, az egyébként fizethető osztaléknál egy százalékkal nagyobb osztalékot fizethetnek.

Minden házasságú fiatal pár legalább 15-15 kötetből álló könyvtárat kapjon - indítványozták az erdélyi népművelődési titkárok gyilkostói értekezletén, amelyen Hankiss János kultusz-államtitkár tartott tájékoztatót.

Millió textilraktárt rejeggett egy idegbeteg vidéki kereskedő. Mélykút községben tavaly nyáron Hegedűs Gyula rőfősüzletében ha almas textilraktárt lepleztek le. Egymillió pengő értékű textiláru találtak elrejtve. Az ügy most a bajai törvényszék elé került, ahol Hegedűs Gyula kereskedő felesége és fia, ifj. Hegedűs Gyula azzal védekeztek, hogy az idegbeteg Hegedűs valószínűleg még 1935-ben rejtette el az árut, amikor pereskedéséből kifolyólag szoros zárlatot rendelték el az üzletben. Az üzlet enyleges tulajdonosa ma is elmeorvóintézetben van ápoláson. A törvényszék felmentette a vád alól ifj. Hegedűs Gyulát és anyját az áruhalmozás vádjá alól és feloldott a a lefoglalt árukészletet azzal, hogy azt vissza kell adni a felmentett vádlotaknak.

A színházi páholyból ellopták a pénztárcáját, Nagy Erzsébet Kút utca 34. szám alatti lakos fejletést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az esti színházi előadáson II. emeleti páholyából ellopott egy 40x20 cm méretű laktáskát melyben benne volt pénztárcáját 25 pengővel, puderes szelencéje, kis fényképalbum és zsebkendő. Kára 200 pengő.

Megnézte, hogy a pohár megáll-e a barátja arcában. A szernyei cendőrös megkereste a debreceni rendőrséget, hogy hallgassák ki a debreceni klinikán ápoló Matyi Péter szernyei legényt egy véres duhajködés áldozatát. A szernyei kocsmá jóváiban ugyanis letelepedett két régi barát Matyi Péter és Pálfi Miklós. Egyideig békésen iszogattak, később azonban Pálfi egy poharat úgy a barátja arcába vágott, állítólag azért, mert meg akarta nézni, hogy megáll-e a barátja arcába a pohár, hogy a szétört üvegdarabok összevagdalták Matyi arcát és szemét is. Emiatt jelenleg a debreceni szemészeti klinikán ápolják

Jáki Gyula emlék-előadása a múlt század legnagyobb sebészéről, Buroth Tivadarról

Dr. Jáki Gyula egyetemi professzor nagyon érdekes előadást tartott tegnap este a belklinikai tantermben az Orvosegyesület előadása keretében Billroth Tivadarról, a XIX. század legnagyobb sebészéről halálának ötvenedik évfordulóján. Meltatta Billroth értékes kutató munkáját és eredményeit. Már 30 éves korában, 1860-ban zürichi sebésztanárrá nevezték ki. Megfigyelései és vizsgálatai a sebfertőzésekről korszakalkotóak voltak és a sebészet elméletében és gyakorlatában nagy fordulatot jelentettek. Koch Róbertet is az ő munkája ösztönözte. A sebészeti irodalomban új hangként az őszinteséget követelte. Tankönyve a fiatal sebészmesterek bibliája lett, 16 kiadásban adták ki és tíz nyelvre fordították le. 1867-ben Európa akkori legnagyobb egyetemére Bécsbe hívták meg, ott is maradt élete végéig. Élete munkája hidalta át a belorvostan és a sebészet közti nagy szakadkot. Nagy emberszeretet, bámulatos kitartás és munkabírási jellemzők. Második éneje a művész volt. Testvéri barátság fűzte Brahms-hoz a világhírű zeneszerzőhöz. Első bécsi és életében utolsó előadását ugyanabban a tanteremben tartotta. A nagy tetszéssel fogadott előadást dr. Csillery András professzor, elnök mondott köszönetet.

Dr. Hankiss János államtitkár, a debreceni egyetem professzora, a kitünő irodalomtörténész tegnap délután a közművelődési előadássorozat keretében a rádióban közvetlenül, értékes felolvasást tartott az olvasásról.

Bornemisza miniszter háromnapos erdélyi útja. Bornemisza Géza iparügyi miniszter háromnapos erdélyi útja indul Utja Kolozsvárra visz, ahol megtekintti az ipartelepítést és különböző látogatásokat tesz. Az iparügyi miniszter erdélyi útja alkalmából összehívják az Erdélyrészi Gazdasági Tanácsot és ennek ülésén is résztvesz a miniszter, majd megjelenik a tanoncotthonokban, a Gyárparosok Országos Szövetségének ülésén és megtekintti a székely kongresszus előkészítő munkálatait.

Koppenhágában február 10-i hatállyal megszüntették az éjszakai közlekedési tilalmat. Ennek megfelelően a záróra is kitoldódik.

Washingtonból közlik, hogy az USA háborús vesztesége 150.458 főre rúg.

Saját lakásában gázolta el az autót, Mutterstadt városkában az öreg könyvkötőt, A teherautó beherohant a házba, áttörte a falat és súlyosan megsebesítette a szobában tartózkodó könyvkötőt.

Börtölpap kapnak a mezőgazdasági munkások. A papot az illető munkás lakóhelyén működő Hangya Szövetkezetnél az Országos Mezőgazdasági Biztosító Intézet érvényes biztosítási könyvecskéje alapján adják ki. Ezt az akció március 15-ig bonyolítják le.

A stockholmi brit követ utasításokat kapott, hogy a svéd kormánynak fejezze ki a brit kormány őszinte sajnálkozását a „Wyril” nevű svéd vöröskeresztes hajó bombázása miatt.

Izraelita istentiszteletet rendje a statusquo templomban Pénteken este mindkét templomban 4.50. Szombaton reggel mindkét templomban 7. Szombaton dél előtt a Kápolnási utcában ifjúsági 10. szombaton délután a Kápolnási utcában ifjúsági 3. szombaton délután a Kápolnási utcában a Deák Ferenc utcában 4.45. szombaton este mindkét templomban 5.40. kőznapi reggel mindkét templomban 6.30. kőznapi este mindkét templomban 5.10. Gyertyagyújtás 4.40 — Zsidó szabadiskola. Szombaton: Modern lélektan irányszatok I. dr. Orbán Lajos Szerda: Bergson I. Leveles Márta Istentiszteletet ideje az orth. izr. tsmplomban. Pénteken délután 4.47 órákor. Szombaton délelőtt 8. szombaton délután 3.30 órákor Szombaton este 4.37 kimenetel 5.48 órákor.

Magyar életmagvak

Maga az élet szövedő történelmi folyamata. Nincs benne szünet, nincs megállás, nincs vesztelés. Az élet gondoskodik a napi események zajlása közepett egy-egy kiemelkedőbb jelenet megrendezésére, mely jelenetek játszóak le Debrecen városában január 23-án. Harom alkalomból merítem soramhoz adataimat.

A Magyar Cserkészmozgalom VIII. országos fenykeparlatának megnyitási ünnepén (1944. jan. 23.) élezt ksbarnaki Farkas Ferenc altábornagy, hadies-parancsnok, országos főcserkészt élémagvakat szort, befogadásra kiművelt lelkiföldbe, midon ezeket mondotta: „A cserkészet sorosan kapcsolódik a nemzet életéhez, a magyar cserkészmozgalom egy a nemzet időszerű nagy problémáival, a cserkészt lehozta a földhöz, hogy a föld népeben rejlő ősi magyar értékeket felismerje, a cserkészt visszatérít a történelmünkbe, hogy nagyjaink példáját kövesse s tudatosítsa magában egészséges magyarságát.” Itt a munka sikere szolgálat megnyugtató érzést a holnap fejlődéséhez.

Debrecen sz. kir. város életében nagy éremkötő volt a nemcsizmadia ipar. Most felszámolás folytán új köntöst ölt magára. Két érdékes mester nyilatkozata életmagvakról, melyre felfigyelt mindenki, főképpen a neveléssel foglalkozó oktató társadalom. Ugyanis a Cszimadia Árucserkészt Szövetkezet közgyűlésén Gyarmati József felszólalásában e komoly nyilatkozatot tette: — „A mi fiaink már nem követik apák mesterségét, mert nagyvadgyók, szinte minden fiunk nagy úr lett; nincs már kinek megörizni a csizmadiai hagyományt.”

Gyarmati magyaros onerelt el bevallotta azt is, hogy ő hat-száz éves csizmadiacsalád sarja déka. Ez az elő pelda követendő legyen az újabb nemzedék számára.

Szabó Gábor mondotta: „Fajta szívet nek a Sünre, mert a nemes csizmadiaipar megmutatta szép árucserkésztől munkabíró képességét. Fáj, hogy éppen neki jutott a felszámolási szerep végrehajtása.”

Nem mondunk le a reményről, hogy a most árucserkésztől megadott csizmadiateljesítet nem veszi el önbizalmától fokozottabb felkészültséggel alapozza meg a jövőbe vezető utat és nevel máltyához hasonló egyénekre a gatra. Cselekedni kell becsületes ember módjára. A háború üharától támadt veszély egyszer csak elmúlik és az építő munka zavartalanul folyhat ismét tovább.”

Alkotmányos életünk első miniszterelnöke, a marifihalalt szenvedett gr. Batthyány Lajos, a felsőházban a XIX. század harmadik tizedében a nemzeti nevelés megindítása céljával szövetkezetbe tömörítette meg-erős barátait, híveit. Széchenyi fölléptét tízenegyet esztendőre követte ez a parlamenti nemzeti erőgyűjtés. Sarkalatos elvei voltak a személyes kiváltságok lassanként töröndök, a politikai jogok bizonyos census arányban gyakorlandók; a műveltség meg a cigánykunyhóba is be akarjuk vinni; a kereskedelem emelése; a hitel nyugodó akadályok elhárítása; erős nemzeti szellem teremtése; minden foglalkozási ág igazságos arányban képviseltessek a városi, községi, cármegegyi, országos gyűléseken; a vesztegetés, mint a hazajasság rákfenéje minden helyről kioperálassék; a hazaszerelet, fölgerjesztésére a nőnem hathatósan cselekedjék e térer az ő szereplésük óhajtatandó; minden remélhető jobbletnek föllétele a gyermekek jobb nevelése azon kell lennie hogy a gyermekek úgy neveltesenek mely szerint társadalmi feladatuknak megfelelő képek ferjükké váljanak.

A mai nevelési munkaterv ennek a szótól esztendő alap igazságának gondolatanyagából meríthet. Tanuljunk azokból.

Az elnök köszönetet mondott megválasztásáért és további munkára buzdította a szakosztály tagjait.

Ujra Szilágyi József lett a henteszakosztály elnöke

A hentes- és mészárosiparosok szakosztálya Szilágyi József elnökletével tegnap tartotta meg tisztújító közgyűlését.

A Nemzeti Hísekegy elmondása után dr. Csáthy Dezso szakosztályi ügyész olvasta fel az évi jelentést. Az elmúlt év folyamán a szakosztály szoros kapcsolatot vetett fel a Magyar Húsiparosok Országos Szövetségével. A múlt évben a mészárosok véglegesen egyesültek a henteszakosztállyal.

A múlt évi zárszámadás, illetve a jövő évi költségvetés ismertetése majd elfogadása után került sor a tisztújításra, melyen az Ipartestület Lajos Béla aljegyző képviselte.

Szücs Béla korelnök vezetésével a következő tisztikart választotta meg a szakosztály: elnök Szilágyi József, alelnök Oláh János és Szabó Károly, jegyző Öry János és László Árpád, helyettes jegyző Somogyi József, pénztáros Bagi István, Bauer János, ellenőrök: Bóde Gyula, Farago Gábor, Szücs Béla, László Árpád, Gerőcz Imre. Műhelyellenőrök lettek: Erdei János, Oláh Miklós, Szabó Mihály Horváth István, Kovács Géza, Kálmánchelyi Bartalan, Nagy Lajos, Szücs Lajos. A tanoncvizsgáló bizottságnál elnök lett Szilágyi József, alelnök: Oláh János, tagok: Lovász Lajos, Suhajda Mátyás, szappanos tanoncvizsgáló bizottságnál elnök Szilágyi József, alelnök Oláh János, és Szabó Károly, tagok: Poll János és Gyarmathy Zoltán.

Az újonnan megválasztott elnök meleg szavakkal mondott köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért.

Minya István kívánatosnak tartja, hogy a henteszakosztály az Ipartestület vezetésében jobban képviseltesse magát. Szerinte jó lenne, ha az egyik ipartestületi alelnöki tisztségre hentesiparos kerülne. A szakosztály Minya István indítványát egyhangúan magáévá tette.

Bornyai Gyula a vezetőség érdekeit méltatta.

384.133 holdra terjedt ki az Országos Földhitelintézet tevékenysége a múlt évben

Az Országos Földhitelintézet igazgatósága mérlegmegállapító ülésén bejelentették, hogy az intézet alap ökéje 30 millió pengőre emelkedett. Az intézet a múlt évben 20.845 kat. holdat adott el 6188 vevőnek. Kiosztott, ezenfelül 9798 házilyet és haszonbérbe adott 9744 kat. holdat 1426 kishaszonbérletnek. Az igénybevett birtokokból 1943 végéig 384.133 kat. holdra terjedt ki az intézet működése.

MEGHÍVÓ.

Debreceni Kereskedelmi Szövetkezet Debrecenben, Hatvan u. 28 szám alatti helyiségében 1944 február hó 27-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a t tagokat tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:
1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 1943 tüzletéről,
2. Határozathozatal a nyereség felosztásáról,
3. Igazgatóság és felügyelő bizottság felmenő felmenő megadása,
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása,
5. Esetleges indítványok

Dr. Csáthy Dezso szakosztályi ügyész olvasta fel az évi jelentést. Az elmúlt év folyamán a szakosztály szoros kapcsolatot vetett fel a Magyar Húsiparosok Országos Szövetségével. A múlt évben a mészárosok véglegesen egyesültek a henteszakosztállyal.

A múlt évi zárszámadás, illetve a jövő évi költségvetés ismertetése majd elfogadása után került sor a tisztújításra, melyen az Ipartestület Lajos Béla aljegyző képviselte.

Szücs Béla korelnök vezetésével a következő tisztikart választotta meg a szakosztály: elnök Szilágyi József, alelnök Oláh János és Szabó Károly, jegyző Öry János és László Árpád, helyettes jegyző Somogyi József, pénztáros Bagi István, Bauer János, ellenőrök: Bóde Gyula, Farago Gábor, Szücs Béla, László Árpád, Gerőcz Imre. Műhelyellenőrök lettek: Erdei János, Oláh Miklós, Szabó Mihály Horváth István, Kovács Géza, Kálmánchelyi Bartalan, Nagy Lajos, Szücs Lajos. A tanoncvizsgáló bizottságnál elnök lett Szilágyi József, alelnök: Oláh János, tagok: Lovász Lajos, Suhajda Mátyás, szappanos tanoncvizsgáló bizottságnál elnök Szilágyi József, alelnök Oláh János, és Szabó Károly, tagok: Poll János és Gyarmathy Zoltán.

Az újonnan megválasztott elnök meleg szavakkal mondott köszönetet az iránta megnyilvánult bizalomért.

Minya István kívánatosnak tartja, hogy a henteszakosztály az Ipartestület vezetésében jobban képviseltesse magát. Szerinte jó lenne, ha az egyik ipartestületi alelnöki tisztségre hentesiparos kerülne. A szakosztály Minya István indítványát egyhangúan magáévá tette.

Bornyai Gyula a vezetőség érdekeit méltatta.

384.133 holdra terjedt ki az Országos Földhitelintézet tevékenysége a múlt évben

Az Országos Földhitelintézet igazgatósága mérlegmegállapító ülésén bejelentették, hogy az intézet alap ökéje 30 millió pengőre emelkedett. Az intézet a múlt évben 20.845 kat. holdat adott el 6188 vevőnek. Kiosztott, ezenfelül 9798 házilyet és haszonbérbe adott 9744 kat. holdat 1426 kishaszonbérletnek. Az igénybevett birtokokból 1943 végéig 384.133 kat. holdra terjedt ki az intézet működése.

MEGHÍVÓ.

Debreceni Kereskedelmi Szövetkezet Debrecenben, Hatvan u. 28 szám alatti helyiségében 1944 február hó 27-én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre a t tagokat tisztelettel meghívja az Igazgatóság.

Tárgysorozat:
1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése 1943 tüzletéről,
2. Határozathozatal a nyereség felosztásáról,
3. Igazgatóság és felügyelő bizottság felmenő felmenő megadása,
4. Igazgatóság és felügyelő bizottság választása,
5. Esetleges indítványok

lo t a városra. A nagy hőfűmög el-takarításra munkaszolgálatosokat rendelték ki.

— **Devizacempészeket lepleztek le Romániában,** akik nagymennyiségű valutát vittek ki Svájcba és aranypénzeket csempészték be, amit jelentős árkülönbséggel adtak tovább.

S P O R T

A DVSC birkozói szombati győzelmükkel már bekerülhetnek az országos csapatbajnokság döntőjébe

A heti sportprogramból kiemelkedik a DVSC birkozójának szombati budapesti mérkőzése a MÁV előre birkozóival az országos csapatbajnokság során. Országos szempontból is nagy figyelem kíséri a WMTK ellen pompás eredményt elért debreceni vasutasok további küzdelmét. Ha a DVSC most győz, akkor máris a döntőben van, ahol valószínű ellenfele a könnyű és szerencsés sorsolást kapott BVSC csapata lesz.

A MÁV Előre egyike a legjobb birkozógárdáknak. Két nagyszereű értéke van a csapatnak Szilvássy és Kovács Gyula személyében, akinek találkozása Gedeonnal a jelenlegi két legjobb formában levő birkozót állítja szembe egymással, Mi a debreceni birkozó győzelmét várjuk, ugyanúgy a nehézsúlyban is győzelmet várunk Tarányitól. A két Mihályfi és Némethi szereplésén fordul meg a mérkőzés sorsa, továbbá azon, hogy Csánkit sikerül-e lefogyasztani, vagy pedig most is egy birkozó előnyt adva hat versenyzővel kénytelen kiállni a debreceni csapat. Papírforma alapján a DVSC 4:3 arányú győzelmét várjuk, de akkor sem lennének meglepve, ha debreceni gárda 5:2-ös győzelemmel térne haza.

A DVSC birkozói szombaton reggel utaznak Budapestre Szücs János szakosztályvezető és Baranyai József kerületi előadóval.

DVSC-Törekvés mérkőzés vasárnap a Stadionban

A DVSC bemelegítő mérkőzése során vasárnap a kőbányai csapatot látja vendégül. A Törekvés máris kitűnő formában van, a debreceni közönség ismét láthatja régi kedvencét: Kristófit, továbbá Dérit, Kisst, Sipost.

A DVSC vasárnap a „bajnoki” csapatával készül kiállni, Nagy II. addig hazajön a sítáborból és számtalan Csokai megérkezésére is. A mérkőzésen szóhoz jut a négy új szerzemény: Anocska, Kádas, Lukács és Dobos is. A mérkőzés fél 3 órai kezdettel kerül lejátszásra.

A Nagyváradi AC vasárnap már nemzetközi mérkőzést játszik Zágrábban a Gradjanski ellen. A NAC nem valami jó előjelek között utazik el, újabban Lóránt megsérült ezenkívül a csapat a vasárnapi hóvihár miatt nem tudott kétkapus bemelegítő mérkőzést játszani a nemzetközi találkozó előtt.

Érdekes barátságos mérkőzéseket játszottak az NB I. csapatok szerdán. A Ferencváros kemény küzdelem után csak 3:3-as döntetlent ért el a Tatabányai SC ellen. Az Újpest 10:4-re győzte le a Fegyvergyárt, melyben játszott a sérüléseiből felépült Pálya, igen jól.

Az amatőr bajnokság tavaszi sorsolása

A napokban ejtették meg a KLASZ-ban az amatőr bajnokságok sorsolását, melyek közül alant közöljük a debreceni csoport tavaszi műsorát. A bajnoki idény március 19-én kezdődik és június negyedikén nyer végleges befejezést.

Ime a sorsolás:
Március 19: D. Villanygyár—Karcagi Levente, DMTE—Hajdúböszörményi ISE, Bihar Turul—DEAC, Nyíregyházi Vasutas SC—MOVE Szabolcs Nyíregyháza, Tiszthelyettesek SE—Derecskei MOVE SE Püspökladányi MÁV—Mátészalkai LSE.

Március 26: Mátészalkai LSE—D. Villanygyár DMTE—DEAC NyVSC—Püspökladány, Honvédtiszthelyettesek—B. Turul, Karcagi LE—Derecskei MOVE, MO-

— Pályázat az 1944. évi ipari munkásjutalmakra. Az ipariügyi miniszter a kamara területén levő nemcsak a nagyobb ipari (gyári) üzemekben, hanem általában ugyanannál az ipari munkaadónál — tehát a kőipari munkaadónál is — hosszabb idő óta megszokott nélküli alkalmazásban álló és minden tekintetben érdemes, idősebb ipari munkások részére az 1944. évben 10 (tíz) egyenként 120 (egyszázhusz) pengőnyi jutalma, és elismerő oklevélet szándékozik adományozni. Ezekre a jutalmakra a kamara a pályázatot meghirdette. A pályázati kérelmeket a Kereskedelmi és Iparkamaránál (Debrecen, Werbőczy-utca 2—4. szám) kell előterjeszteni legkésőbb 1944. március 10-ig. Ugyanott bővebb felvilágosítás nyerhető.

— Ismeretlen tettes ellopott 3-méteres gyökérszöveget Kovács Róza Szent Anna utca 20. szám alatti lakos kárára. A károsult feljelentésére a rendőrség megindította a nyomozást.

Uj könyvek

MAGYAR TÁJÉKOZTATÓ ZSEBKÖNYV

Nemrégiben jelent meg a Magyar Tájékoztató Zsebkönyv második bővített kiadása. Ez a kiadás is hézagpótló a maga nemében, hű összefoglaló és könnyen áttekinthető képét kívánja adni a magyar élettel és országnak legfontosabb külföldi kapcsolataival összefüggő kérdéseknek. A zsebkönyvet kiadó Magyar Nemzeti Szövetség igen nagy szolgálatot tesz a mű közrebocsátásával amelynek anyaga felöleli a magyar történelmet, alkotmányt, s hazánk népességét, bőven foglalja a nemzetiségi kérdéssel s szól a magyar hivatásutadról Európában. A gazdasági részben a mezőgazdaság, ipar- és kereskedelem minden ágának megtaláljuk vonatkozó adatait. A szociális problémákat is áttekinthetően taglalja a könyvecske. Kultúránk nagyjait, az oktatásügy fejlődését és mai helyzetét, majd külföldi kulturális kapcsolataink ismertetése is feladata a zsebkönyvnek, amely bő teret szentel a sportnak és idegenforgalomnak is. — Igen részletesen írja le Magyarország kapcsolatait a külfölddel, majd a most folyó világháború krónikájával szolgál. A magyar sajtó ismertetése után a Magyarországra vonatkozó idegennyelvű munkák bibliográfiáját hozza. Az 1200 oldalas tájékoztató zsebkönyv hatalmas anyaga olyan, hogy azt minden magyar embernek ismernie kell, ismernie s magában tudatosítania. E célt mindenki elérheti aki a Magyar Nemzeti Szövetség kiadásában megjelent Magyar Tájékoztató Zsebkönyvet elolvassa. Az anyag nagy terjedelmében sem száraz, kitűnő olvasmányt is nyújt egyben.

FRANK HELLER: HÁROM GYLKOS BELEP A „KASSZIKUS” BÜNYÜGI REGÉNYEKNEK VILÁGSZERTE

elismerit szerzője „Három gylkos belép” címen írta meg legújabb rendkívül szórakoztató művét. A regény egyik főszereplője Ebb Kristián, az ünnepelt norvég költő levelet kap a nagy könyvkiadótól, melyből arról értesül, hogy megalakították a bünyügi regények érdekét szolgáló „Skandináv Bünyügi Club”-ot, melybe őt is elnökségi tagnak jelölték. — Elköltött remek vacsora után arra ébrednek, hogy az egyik házigazdát a cselédség halva találta. Az orvosi vélemény természetesen halált konstatait ugyan de a három amatőr detektív külön-külön büntényt szimatolt ki belőle. Sok izgalom és fordulat között, egymásután halnak meg szinte megállapíthatatlanul a család többi tagjai: a nagyanya és két unokája. A gyanú sok mindenkire hárul de az igazi bűnöst Ebb Kristián nyomozása alapján csak a regény legvégén fedezik fel, annak szeméjében, kire éppen senki sem gondolt. Bárcsak detektív — regény-paródia, mégis végig izgalmas ez a mű, melyet komoly értékű Frank Heller hivatott tola-
la avat a kitűnő fordítás Nádas József, a szép kiállítás pedig az izléséről ismert Stílus könyvkiadó érdeme.

Nyolcmázsás vasdarab a lábára esett egy vasutasnak, a debreceni klinikára szállították

Józsa Sándor MÁV alkalmazott. Száraz Ferenc utca 6. sz. alatti lakos a hajdúsámsóni állomáson ellenőrzött egy átrakodást. Munkaközben a munkások egy 8 mázsás vasdarabot a lábára ejtettek. A hatalmas vastömb lábuját összezúzta. Súlyos sérüléssel vonaton Debrecenbe szállították és a mentők a pályaudvarról a sebészeti klinikára szállították.

— **Madridban a benzinkorlátozás** következtében az eddigi negyven ezer helyett csupán kétezer gépkocsi közlekedik.

— **Másnak adta el a felvállalt kapanyelet — 15 napi fogházra ítélték — de büntetését felfüggesztették.** Molnár Sándor Tóth Árpád utca 48 szám alatti lakos Tamássy Lajos vaskereskedőtől kapa és kaszanyelek készítését vállalta fel és a nyél készítéséhez anyagot is kapott Mikor azonban elkészítette a szerszámnyeleket, azokat nem Tamássy Lajosnak, hanem egy másik debreceni vaskereskedőnek adta el. A debreceni törvényszék most tárgyalta az ügyet és tanúk kihallgatása után Molnár Sándort 15 napi fogházra ítélte, az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztették.

A közönség szava

MERT NEM ÉGETIK A KÉMÉNYEKET ?

Egy fontos kérdésre kívánom az érdekeltek figyelmét felhívni. Nevezetesen a kéményeket nem égetik már évek óta, ami kéménytűzet idézhet elő, ez viszont kéményrepedést okozhat, ami a jelenben nagy anyagi kárt vonhat maga után.

A legutóbbi kéményseprési szabályzat életbeléptetése alkalmával a külön kémény égetési díjat eltörölték és azóta a mi körzetünkben nem égetik a kéményeket pedig a kéményt seprő kefe a szurokszerű kormot nem bírja eltávolítani s ez csak égetéssel oldható meg.

H. S. K.

Gyászrovat

Özv. Böszörményi Pálné Vásáry Zsuzsanna 75 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 14 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Lakás: Kölcsey-u. 8. Dankó temetkezés.

Farkas Jolánka 19 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 2 órakor lesz a köztemető díszravatalozó terméből. Dankó temetkezés.

Andrkó Istvánné Székely Mária 38. évében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a köztemető 2. ravatalozójából. Lakás: Homok-utca 23. Bar ha vállalata végzi.

Horváth Bertuska tisztviselőnő elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a 2. ravatalozó terméből. Lakás: Tóth Árpád-utca 58. Bartha vállalata végzi.

Özv. Arany Andrásné Dobár Juliánna, gazdálkodó felesége, 84 éves ref. temetése pénteken délután 2 órakor lesz a köztemetői 3-as terméből. Lakás: Fokos-u. 6. Pusztai temetkezési intézet.

Orosz Ilésné Kiss Gizella, cipész-mester neje, 44 éves ref. temetése pénteken délután 3 órakor lesz a köztemetői 3-as terméből. Lakása: Király Ferenc-u. 21. Pusztai temetkezési intézet.

ADLER KONRAD fényképész-mester

56 éves korában elhunyt. Temetése szombaton 2 órakor lesz a Köztemető ravatalozó terméből.

Gyászolják: bánatos felesége, 2 gyermeke, unokái vejei és a kiterjedt rokonság.

Lakás: Nagyváradi u. 23 szám. Gőzauer rendezi.

